

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi ympäristönsuojelulain, terveydensuojelulain 15 §:n ja ympäristölupavirastoista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi useita ympäristönsuojelulain säännöksiä ottaen huomioon lain soveltamisesta saadut kokemukset.

Viranomaisten toimivaltaa sekä luvan käsittelyyn liittyviä säännöksiä täsmennettäisiin erityisesti niiltä osin kuin lupakäsittelyn kohteena on useista luvanvaraisista toiminnoista koostuva toimintakokonaisuus. Lisäksi tarkistettaisiin säännöksiä, jotka koskevat valvontaa, tyyppihyväksyntäviranomaisia ja tarkastuslaitoksia, ilmoitusmenettelyjä, pilaantunutta maaperää ja pohjavettä, päätösten tiedoksi antamista, täytäntöönpanoa ja muutoksenhakua sekä täsmennettäisiin eräitä asetusten antamiseen liittyviä valtuussäännöksiä.

Ilmoitusmenettelyjä koskevien säännösten tarkistamiseen liittyen ehdotetaan myös terveydensuojelulakiin vähäistä tarkistusta, jonka tarkoituksena on selventää kunnan terveydensuojeluviranomaisen ja ympäristönsuojeluviranomaisen välistä tehtäväjako.

Esitykseen sisältyy lisäksi ympäristölupavirastoista annetun lain muutosehdotus, jonka tarkoituksena on lisätä päätöksenteon joustavuutta lupavirastoissa mahdollistamalla yhden ratkaisijan kokoonpano.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
YLEISPERUSTELUT	3
1. Nykytila.....	3
2. Ehdotetut muutokset	6
3. Esityksen vaikutukset	8
4. Asian valmistelu	8
5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1. Lakiehdotusten perustelut	10
1.1. Ympäristönsuojelulaki	10
1.2. Terveystoimintalain 15 §:n muuttamisesta	18
1.3. Laki ympäristölupavirastoista.....	19
2. Voimaantulo	19
LAKIEHDOTUKSET	21
ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	21
terveydensuojelulain 15 §:n muuttamisesta	29
ympäristölupavirastoista annetun lain muuttamisesta	30
RINNAKKAISTEKSTIT	31
ympäristönsuojelulain muuttamisesta.....	31
terveydensuojelulain 15 §:n muuttamisesta	47
ympäristölupavirastoista annetun lain muuttamisesta	48

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Toimintakokonaisuutta koskevat säännökset

Ympäristönsuojelulain (861/2000) 3 §:ssä on määritelty ympäristön pilaantumisen vaa-
raa aiheuttava toiminta. Säännöstä täydentää
ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000) 2 §:n
säännös ympäristöluvanvaraisten toimintojen
muodostamasta toimintakokonaisuudesta.
Säännöksen tarkoituksena on ollut panna täy-
täntöön ympäristön pilaantumisen ehkäise-
misen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi an-
netun neuvoston direktiivin 96/61/EY (jäl-
jempänä IPPC-direktiivi) 2 artiklan 3 kohdan
laitosmääritelmä. Säännös on vastannut pit-
kälti aiemmin omaksuttua luvanvaraisen toi-
minnan tulkintaa.

Toimintakokonaisuus on tarkoitettu tekni-
seksi määritelmäksi ympäristönsuojeluase-
tuksen 1 §:ssä luvanvaraiseksi säädettyjen
toimintojen osalta. Säännöksen tavoite on ol-
lut, että toimintakokonaisuuden osana olevi-
en eri toimintojen lupa-asiat käsitellään sa-
massa viranomaisessa sekä mahdollisuuksien
mukaan samanaikaisesti annetaan yksi lupa
koskien toiminnan eri osia. Säännöksellä on
käytännön merkitystä erityisesti viranomais-
ten toimivaltajaon kannalta.

Toimintakokonaisuuden sääntely on jous-
tavaa, mutta samalla säännöksen soveltami-
sessa on ilmennyt epäselvyyksiä ja erilaisia
tulkintoja eri viranomaisissa. Säännös on ase-
tuksentasoinen, mutta luvan käsittelyyn liit-
tyvät perussäännökset ovat kuitenkin laissa.
Asetuksen tulkinnalla ei tulisi laajentaa lu-
vanvaraisuutta. Ongelmallisena on pidetty si-
tä, että säännöksen soveltaminen voi edellyt-
tää eri toiminnanharjoittajien toimintojen
samanaikaista käsittelyä yhdellä lupahake-
muksella, vaikka laissa ei ole tästä selviä
säännöksiä. Käytännössä näin ei kuitenkaan
ole menetelty, vaan hakemukset on voitu kä-
sitellä myös erikseen samanaikaisesti.

Toimintakokonaisuutta koskevana tilantei-
na hallinto- ja oikeuskäytännössä on pidetty
monia sellaisia tilanteita, joihin ei säännöstä
kuitenkaan ole alun perin tarkoitettu sovellet-
tavaksi. Tällaisia ovat esimerkiksi eläinsuoja

ja siinä pidettävien eläinten lannan levitys
pellolle. Myös etäällä karjasuojasta sijaitse-
vaa lannan etäsäiliötä on pidetty toimintako-
konaisuuden osana.

*Tyyppihyväksyntäviranomaiset ja tarkastus-
laitokset*

Ympäristönsuojelulain 24 §:n 2 momentin
mukaan vain Ajoneuvohallintokeskus voi
toimia laissa tarkoitettujen työkonoiden ja
laitteiden tyyppihyväksyntäviranomaisena.
EY:n lainsäädäntöön tulleiden muutosten
johdosta tyyppihyväksyntä laajenee koske-
maan myös sellaisten työkonoiden poltto-
moottoreita, joiden tyyppihyväksyntä ei
luontevasti sovellu Ajoneuvohallintokeskuk-
sen tehtäväksi.

Lain 24 §:n 3 momentissa säädetään tyyp-
pihyväksyntään liittyvien tarkastuslaitosten
ja muiden vastaavien laitosten nimeämisestä.
Tällaisena laitoksena voi toimia myös yksi-
tyinen toiminnanharjoittaja, joka täyttää lai-
tokselle valtioneuvoston asetuksessa säädetty
vaatimukset. Laissa ei kuitenkaan ole sään-
nöstä, joka takaisi hyvän hallinnon ja oikeus-
turvan toteutumisen näiden laitosten toimin-
nassa.

Ilmoitusmenettelyjä koskevat säännökset

Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan toi-
minnanharjoittajan on tehtävä ilmoitus tila-
päisestä melua tai tärinää aiheuttavasta toi-
menpiteestä tai tapahtumasta, jos melun tai
tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häi-
ritsevää. Ilmoituksen on käsitellyt kunnan
terveydensuojeluviranomainen, jos samasta
toiminnasta on tehty ilmoitus myös tervey-
densuojelulain 13 §:n nojalla. Tällöin ilmoi-
tuksen käsittelyyn on tullut soveltaa ympäris-
tönsuojelulain ohella myös terveydensuojelu-
lain säännöksiä. Lakien samanaikaisesta so-
veltamisesta on aiheutunut käytännössä epä-
selvyyttä. Erityisesti annettujen määräysten
valvontavastuu on jäänyt epäselväksi.

Häiritsevää tilapäistä melua tai tärinää ai-
heuttavien ilmoitusten johdosta annettavissa
päätoöksissä on periaatteessa voitu antaa mää-

räyksiä vain toiminnasta aiheutuvien melu- haittojen vähentämiseksi. Kuitenkin myös erityisesti konserttien ja muiden suurten yleisötapahtumien haittojen vähentämiseksi olisi tarvetta puuttua muihinkin toiminnasta aiheutuviin haittoihin, esimerkiksi antamalla tarpeellisia jätehuoltoa koskevia määräyksiä.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n mukaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin liittyvästä toimivallanjaosta lupa- ja valvontaviranomaisen välillä on ollut käytännössä epäselvyyttä. Lisäksi poikkeuksellisen tilanteen käsitettä on eräissä tapauksissa tulkittu suppeasti, mikä on estänyt säännöksen tarkoittaman joustavan menettelyn soveltamisen erityisesti luvanvaraisiin toimintoihin.

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevat säännökset

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan maaperän pilaaminen on kielletty. Lain 75 §:ssä on määritelty, kuka on velvollinen puhdistamaan pilaantuneen maaperän. Maaperän pilaantumisen määrittelyyn liittyy joustavuutta. Käytännössä pilaantumisen arvioinnissa on käytetty epävirallisia ympäristöhallinnon käyttämiä saastuneiden maiden selvitysprojektin raportin niin sanottuja SAMASE-arvoja. Lain sanamuoto on kuitenkin varsin joustamaton siltä osin kuin kyse on puhdistamisen tarpeen arvioinnista. Käytännössä puhdistamisen tarvetta arvioitaessa on otettu huomioon alueen maankäyttö sekä suoritettu tarvittaessa riskinarviointi. Vastaava on koskenut myös pilaantuneita pohjavesiä.

Ympäristönsuojelulain 78 §:n mukaan pilaantuneen maa-aineksen käsittelyyn on oltava ympäristölupa. Laista puuttuu kuitenkin selkeä säännös siitä, minkä viranomaisen toimivaltaan kyseinen lupa-asia kuuluu. Ympäristönsuojeluasetuksessa on määritelty alueellisen ympäristökeskuksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltajako jätteen hyödyntämis- ja käsittelyasioissa. Käytännössä alueellinen ympäristökeskus on kuitenkin toiminut maaperän pilaantumisasioissa lupaviranomaisena myös silloin, kun käsiteltävän maa-aineksen laatu tai määrä ei asetuksen mukaan sitä edellyttäisi.

Ympäristönsuojelulain 79 §:n mukaan maaperän tai pohjaveden puhdistamiseen

voidaan velvoittaa erillisellä päätöksellä, jollei puhdistamisesta vastuussa oleva ryhdy siihen vapaaehtoisesti. Päätös tehdään soveltuvin osin noudattaen, mitä lupakäsittelystä ja hallintopakkoapäätöksestä erikseen säädetään. Lain tavoitteena on ollut, että erityisesti pohjaveden puhdistamistapauksissa pilaaja voidaan velvoittaa myös toimittamaan korvaavaa vettä sille, jonka talousveden saanti on estynyt pilaantumisen johdosta. Pykälän 2 momentin sanamuoto viittaa kuitenkin tältä osin pelkästään maaperän puhdistamiseen.

Valvonnan järjestäminen

Ympäristönsuojelulain yleisinä valvontaviranomaisina toimivat alueellinen ympäristökeskus sekä kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Lisäksi lain 22 §:ssä on erityissäännökset erälle muille viranomaisille kuuluvasta valvonnasta. Sen sijaan laissa ei ole säännöstä työvoima- ja elinkeinokeskuksen toimivallasta maatalouden alaan liittyvässä valvonnassa.

Ympäristöministeriö voi ympäristönsuojelulain 95 §:n nojalla säätää asetuksella lain edellyttämien tarkastusten suorittamisesta ja valvonnan järjestämisestä. Tällaista asetusta ei ole kuitenkaan annettu. Valvonnan tehostaminen ja viranomaisten välisen yhteistyön lisääminen edellyttää valvonnan suunnitelmallisuuden lisäämistä ja valvontaviranomaisten työnjaon täsmentämistä.

Päätösten tiedoksiantaminen ja tiedottaminen

Ympäristölupapäätökset annetaan julkipanon jälkeen. Julkipanomenettely on helpottanut merkittävästi päätösten lainvoimaiseksi tulon toteamista, sillä julkipanon jälkeen annetun päätöksen katsotaan tulevan asianosaisen tietoon ja valitusajan alkavan kulua sinä päivänä, kun päätös on annettu. Julkipanona ei ole kuitenkaan määritelty laissa selkeästi, minkä vuoksi käytännössä on usein toimittu maankäyttö- ja rakennuslain säännösten mukaisesti. Lupapäätösten lisäksi myös tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskeva erillinen päätös on annettava julkipanon jälkeen. Sen sijaan laissa säädettyjä ilmoituksia koskevat päätökset ja hallintopakkoapäätökset

annetaan tiedoksi noudattaen yleisiä hallinto-asioiden tiedoksiantotapoja. Säännöksistä huolimatta tiedoksiantokäytännöt ovat vaihdelleet.

Muutoksenhakua ja päätösten täytäntöönpanoa koskevat säännökset

Ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaan viranomaisten lain nojalla antamista päätöksistä valitetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallintolainkäyttölaista poiketen valituskirjelmä tulee jättää kuitenkin päätöksen tehneelle viranomaiselle. Säännös koskee sanamuotonsa mukaan kaikkia ympäristönsuojelulain mukaisia päätöksiä. Sen tavoitteena kuitenkin oli, että sitä sovellettaisiin erityisesti lupa-asioissa, joissa asianosaisia saattaa olla runsaasti. Säännöksen soveltamista esimerkiksi hallintopakkoapäätöksiin on yleisesti pidetty epätarkoituksenmukaisena.

Ympäristönsuojelulain 98 §:n mukaan päätöksen tehneen viranomaisen tulee huolehtia kuulemismenettelystä sille jätettyjen valitusten johdosta varaamalla tilaisuus vastineiden antamiseen. Säännöstä on sovellettu sanamuotonsa mukaisesti kaikkiin päätöksiin. Säännöksen tavoitteena on ollut nopeuttaa asiakirjaliikennettä valitustilanteessa. Tältä osin valitusasioiden käsittely onkin saattanut nopeutua jonkin verran. Lupaviranomaiset ovat kuitenkin kokeneet säännöksen soveltamisen työlääksi ja epäselväksi. Lisäksi viranomaisen oman lausunnon antamista valitusten ja vastineiden johdosta ei ole kaikissa tapauksissa pidetty tarpeellisena.

Ympäristönsuojelulain 101 § koskee päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta. Täytäntöönpanomääräys on useissa tapauksissa annettu perustelematta. Määräys on voitu antaa myös erikseen ilman määräaika. Erityisesti muutoksenhakuvaiheessa on saattanut aiheutua epäselvyyttä valitettaessa erikseen Vaasan hallinto-oikeuden täytäntöönpanomääräystä koskevaan valitukseen antamasta päätöksestä edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Asetuksenantovaltuudet

Ympäristönsuojelulain 15 §:n nojalla anne-

tuilla valtioneuvoston asetuksilla on säädetty käyttörajoituksia polttoaineille ja otsonikerrosta vahingoittaville aineille. Asetuksenantovaltuuden ei ole katsottu ulottuvan orgaanisia liuottimia sisältäviä tuotteita koskevien asetusten antamiseen.

Suomen kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi joudutaan raportoimaan erilaisista päästöistä sekä syntyvistä jätteistä. Tiedot saadaan yleensä luvanvaraisten toimintojen osalta vuosiraporteista. Raportointivelvoitteet voivat kuitenkin koskea myös sellaisia aineita tai jätteitä, joista ei ole luvassa määrättyä raportointia. Käytännössä tällaiset tiedot on kuitenkin saatu pyytämällä niitä toiminnanharjoittajalta ilman, että tähän on ollut laissa säädettyä velvollisuutta.

Ympäristöministeriö voi lain 18 §:n nojalla annettavalla asetuksella säätää muun muassa vesikäymälän ja muun talousjäteveden puhdistuslaitteista ja menetelmistä. Talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla on kuitenkin säädetty lain 11 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella (542/2003), koska asetuksessa annettiin myös jäteveden käsittelyä koskevia puhdistustasovaatimuksia. Asetuksen siirtymäsäännöksissä on varattu pitkä siirtymäaika olemassa oleville laitteistoille. On kuitenkin arvioitu tarpeelliseksi, että asetuksen velvoitteista tulisi voida myöntää poikkeuksia yksittäistapauksissa, jotta asetus ei johtaisi yksityisen kiinteistönhaltijan kannalta kohtuuttomaan lopputuloksen. Tällainen menettely edellyttää säännöstä laissa.

Lupamääräys voi olla asetuksen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi vain ympäristönsuojelulain 51 §:ssä säädetyillä edellytyksillä. Säännös on ongelmallinen eräiden EY:n direktiivien täytäntöönpanon kannalta. Yhteisön lainsäädännössä on direktiivejä, joiden mukaan direktiivin täytäntöönpanossa tulee noudattaa paitsi sitä, mitä kyseisessä direktiivissä säädetään myös IPPC-direktiivin velvoitteita. Tällaisia direktiivejä ovat muun muassa orgaanisten liuottimien käytöstä tietyissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta annettu neuvoston direktiivi 1999/13/EY (jäljempänä VOC-direktiivi) sekä tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan

aiheutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/80/EY (jäljempänä LCP-direktiivi). Näiden direktiivien täytäntöönpanemiseksi annettujen asetusten soveltaminen ei nykyisellään välttämättä kaikissa tapauksissa mahdollista IPPC-direktiivin mukaisen parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) periaatteen noudattamista.

Viittaukset yleisiin hallintosäädöksiin

Ympäristönsuojelulaissa viitataan useissa säännöksissä hallintomenettelylakiin (598/1982) ja tiedoksiannosta hallintoasioissa annettuun lakiin (232/1966). Nämä säädökset on kumottu vuoden 2004 alusta voimaan tulleella hallintolailalla (434/2003).

Ympäristölupavirastojen ratkaisukokoonpano

Ympäristölupavirastoista annetun lain (87/2000) 8 §:n mukaan ympäristölupavirasto on päätösvaltainen istunnossaan kolmijäsenisenä, jollei laissa toisin säädetä. Lain 10 §:n mukaan asia voidaan määrätä vahvennetun kokoonpanon käsiteltäväksi, jos asian laatu tai muu perusteltu syy sitä edellyttää. Lakiin ei sisälly mahdollisuutta kevennetyn kokoonpanon käyttämiseen yksinkertaisissa asioissa. Laki ei myöskään mahdollista esittelijöiden määräämistä tilapäisesti jäseneksi päätöksen tekemään istuntoon.

2. Ehdotetut muutokset

Lakiehdotuksen tavoitteena on korjata niitä ympäristönsuojelulain säännöksiä, joiden käytännön soveltamisessa on havaittu epäselvyyksiä tai ne on muutoin koettu epätar koituksen mukaisiksi. Lakiin lisättäisiin myös eräitä asetuksenantoon liittyviä valtuuksia sekä tehtäisiin teknisuonteisia muutoksia.

Toimintakokonaisuutta koskevien säännösmuutosten tavoitteena on selventää sääntelyä ja yhtenäistää soveltamiskäytäntöä. Sääntelyn tavoitteet arvioidaan voitavan saavuttaa riittävästi viranomaisten toimivaltaa ja luvan käsittelyä koskevia säännöksiä tarkistamalla. Toimintakokonaisuuden käsitteen määrittelyn erikseen ei siten olisi enää tarvetta voi-

massa olevan ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n tapaan.

Ehdotuksen tavoitteena on, että samalle toiminta-alueelle sijoittuvien teknisesti ja toiminnallisesti toisiinsa liittyvien toimintojen lupa-asiat käsitellään samassa viranomaisessa samaan aikaan, jos tämä on perusteltua toimintojen ympäristövaikutusten tai jätehuollon vuoksi. Lupa-asian käsittelisi ympäristölupavirasto, jos jokin näistä toiminnoista kuuluisi sen toimivaltaan. Muussa tapauksessa käsittely kuuluisi alueelliselle ympäristökeskukselle, jos jokin toiminnoista kuuluisi sen toimivaltaan. Alueellinen ympäristökeskus ratkaisisi lupa-asian myös silloin, kun toiminnot sijaitsevat eri kuntien alueilla, vaikka toimivalta muutoin kuuluisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lupa-asian käsittelyä koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että lupaa voitaisiin hakea yhteisesti yhdellä hakemuksella tai eri toimintoja koskevilla erillisillä hakemuksilla. Erilliset hakemukset olisi kuitenkin tehtävä samanaikaisesti ja hakemukset olisi käsiteltävä samanaikaisesti sekä ratkaistava yhdessä. Poikkeuksena voisi kuitenkin olla toiminnan muutostilanne tai uuden sivutoiminnan aloittaminen, jolloin toisen toiminnan lupaa ei olisi tarpeen tarkistaa vireille tulevan lupahakemuksen vuoksi. Asia käsiteltäisiin kuitenkin siinä toimivaltaisessa lupaviranomaisessa, joka käsittelisi toiminnan ympäristöluvan, jos lupia haettaisiin samanaikaisesti.

Viranomaisia ja niiden tehtäviä koskevia säännöksiä täydennettäisiin siten, että työvoima- ja elinkeinokeskukselle säädettäisiin velvollisuus valvoa lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista siltä osin kuin EU:n maatalouspolitiikan tukijärjestelmät sitä edellyttävät. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää jokin muukin viranomainen kuin ajoneuvohallintokeskus toimimaan tyyppihyväksyntäviranomaisena lain tarkoittamissa tyyppihyväksyntätehtävissä. Tyyppihyväksyntään liittyvien tarkastuslaitosten ja muiden vastaavien laitosten asemaa selvennettäisiin säätämällä, että laitosten tulisi julkisia hallintotehtäviä suorittaessaan noudattaa hyvän hallinnon vaatimuksia. Lakiin lisättäisiin myös muutoksenhakua näiden laitosten päätöksistä koskeva säännös.

Tilapäistä melua aiheuttavan toiminnan il-

moitusmenettelyä ehdotetaan muutettavaksi niin, ettei kunnan terveydensuojeluviranomainen käsitteisi enää meluilmoituksia. Tätä tarkoittavat muutokset tehtäisiin sekä ympäristönsuojelulakiin että terveydensuojelulakiin. Säännösmuutosten tarkoituksena on selvittää terveydensuojeluviranomaisten ja ympäristönsuojeluviranomaisten välistä tehtävien jakoa. Meluilmoituksen johdosta viranomaisen voisi antaa tarvittaessa muitakin kuin melua koskevia määräyksiä. Tavoitteena on tehdä päätöksentekoa ympäristönsuojelun kannalta kokonaisvaltaisemmaksi myös tilapäisten toimintojen haittojen osalta.

Poikkeuksellisia tilanteita koskevaa sääntelyä täydennettäisiin ja selvennettäisiin lupaja valvontaviranomaisten toimivaltajakoa ilmoitusten käsittelyssä.

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevia säännöksiä täydennettäisiin ja selvennettäisiin. Lakiin lisättäisiin puhdistamistarpeen arviointia koskeva erityissäännös, joka mahdollistaisi joustavuuden. Säännös on tarpeen muun muassa pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen arviointia koskevan asetuksen antamiseksi. Lupaviranomaisten toimivaltaa pilaantuneiden maa-ainesten käsittelyssä selvennettäisiin lisäämällä lakiin alueellisen ympäristökeskuksen toimivaltaa koskeva nimenomainen säännös. Lisäksi täsmennettäisiin puhdistamista koskevan velvoittavan päätöksen sisältöä. Muutos olisi lähinnä käytäntöä selventävä.

Päätösten tiedoksiantoon liittyvää julkipanosääntelyä täsmennettäisiin ja ulotettaisiin julkipanomenettely koskemaan myös ilmoituksen johdosta tehtäviä päätöksiä. Lisäksi päätösten tiedottamistapaa julkipanotilanteissa yhtenäistettäisiin vastaamaan lupapäätöksistä tiedottamista. Sääntelyn tavoitteena on yhtenäistää ja selkeyttää hallintomenettelyjä.

Valvonnan järjestämistä koskevia säännöksiä täydennettäisiin säätämällä alueelliselle ympäristökeskukselle velvoite valvontasuunnitelman laatimiseen. Lisäksi täydennettäisiin valvontaa koskevaa asetuksenantovaltuutta valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi. Hallintopakon käyttöön liittyviä säännöksiä selvennettäisiin siten, että hallintopakkoa käytäisi luvanvaraisiin toimintoihin aina se vi-

ranomainen, joka on myöntänyt kyseiselle toiminnalle luvan.

Muutoksenhakusääntelyä täydennettäisiin lisäämällä lakiin säännös tyyppihyväksyntään liittyvien tarkastuslaitosten ja muiden vastaavien laitosten päätöksiä koskevasta muutoksenhakuoikeudesta. Muutoksenhakuun liittyviä menettelysäännöksiä tarkistettaisiin menettelyn selkeyttämiseksi ja valitusten käsittelyn nopeuttamiseksi. Päätöksen tehneen viranomaisen velvollisuutta huolehtia kuulemismenettelystä valitusten johdosta lievennettäisiin. Säännökset rajattaisiin koskemaan vain ympäristölupapäätöksiä, joten ilmoituksen johdosta tehtävästä päätöksestä ja hallintopakosta valitettaisiin vastaavasti kuin yleensä hallintopäätöksistä. Valituksesta tulisi antaa välittömästi tieto ensi asteen muutoksenhakutuomioistuimena toimivalle Vaasan hallinto-oikeudelle.

Säännöksiä, jotka koskevat päätöksen täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta, tarkistettaisiin. Mahdollisuutta myöntää toiminnalle aloittamislupa erikseen tehdystä hakemuksesta supistettaisiin ajallisesti ja jatkovalitusmahdollisuutta pelkästään täytäntöönpanoa koskevissa asioissa rajoitettaisiin. Näin pyrittäisiin selkeyttämään pääasian ja täytäntöönpanomääräyksen käsittelyä muutoksenhakuvaiheessa. Toiminnan aloittamista koskeva lupapäätös tulisi lähettää välittömästi Vaasan hallinto-oikeudelle, joka voisi kumota määräyksen tarvittaessa heti.

Asetuksenantovaltuuksia laajennettaisiin koskemaan orgaanisia luottimia sisältäviä tuotteita ja eräiden tietojen antamisvelvollisuutta. Säännökset ovat tarpeen erityisesti yhteisöläinsäädännön tulevien vaatimusten täyttämiseksi. Samalla tarkennettaisiin ympäristönsuojelun tietojärjestelmän tietosisältöä koskevaa säännöstä. Lakiin otettaisiin säännös mahdollisuudesta myöntää tapauskohtaisia poikkeuksia asetuksella säädetyistä talousjätevesien käsittelyvaatimuksista, jotta suunnitellut vaatimukset eivät olisi kiinteistönhaltijalle kohtuuttomia. Lupamääräyksen ja asetuksen suhdetta koskevaa 51 §:ää täydennettäisiin säännöksellä, joka mahdollistaisi poikkeamisen luvassa asetuksen säännöksestä BAT-periaatteen noudattamiseksi.

Laista poistettaisiin viittaukset kumottuihin hallintomenettelylakiin ja tiedoksiannosta

hallintoasioissa annettuun lakiin ja korvattaisiin ne viittauksilla uuteen hallintolakiin. Muutokset olisivat luonteeltaan teknisiä.

Ympäristölupavirastojen toimintaa tehostettaisiin ratkaisukokoonpanoja monipuolistamalla. Ympäristölupavirastoista annettuun lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 10 a §, jonka mukaan ympäristölupavirastoissa voitaisiin ratkaista asioita myös yhden ratkaisijan kokoonpanossa. Tämä tulisi kyseeseen lähinnä pienissä ja yksinkertaisissa vesitalousasioissa, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisiä, sekä ympäristönsuojelulain mukaisissa ilmoitusasioissa. Lakia täydennettäisiin myös säännöksellä, joka mahdollistaisi esittelijöiden määräämisen määrääjäksi istunnon jäsenenä toimivaksi ympäristöneuvokseksi.

3. Esityksen vaikutukset

Ympäristönsuojelulakiin ehdotettujen muutosten tarkoituksena on lähinnä selkeyttää ja yhtenäistää hallintokäytäntöjä. Niistä ei arvioida aiheutuvan sanottavia julkistaloudellisia eikä yritystaloudellisia vaikutuksia. Esityksestä ei aiheudu myöskään käytännössä merkityksellisiä muutoksia viranomaisten toimivaltajakoon.

Esityksellä ei ole sanottavia ympäristövaikutuksia. Ehdotetut säännökset eivät merkitse suoranaisesti ympäristönsuojeluvaatimusten tiukentumista.

Ehdotettujen muutosten arvioidaan nopeuttavan päätösten täytäntöönpanomenettelyä enintään joillakin viikoilla. Muutoksenhakua koskevien säännösmuutosten voidaan arvioida samoin nopeuttavan tuomioistuimen päätöksentekoa joillakin viikoilla.

Esityksen tavoitteena on myös lisätä päätöksenteon avoimuutta ja parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa päätöksentekoon. Tähän pyritään yhtenäistämällä päätösten antamistapaa sekä lisäämällä ja yhtenäistämällä päätöksistä tiedottamista.

Ympäristölupavirastoista annettuun lakiin ehdotetut muutokset nopeuttaisivat asioiden käsittelyä ja tehostaisivat lupavirastojen toimintaa merkittävästi ilman, että henkilöstön määrää lisättäisiin. Ehdotuksen toteutuminen siirtäisi yhden ratkaisijan kokoonpanossa käsiteltäväksi arviolta 25-30 prosenttia kaikista

lupavirastoissa käsiteltävistä lupahakemuksista. Muutos nopeuttaisi päätöksentekoa erityisesti pienehköissä lupa- ja ilmoitusasioissa arviolta muutamalla viikolla. Esittelijän määräämisellä ratkaisukokoonpanoon tehostettaisiin lupavirastojen henkilövoimavarojen käyttöä. Esittelijän toimiessa sivutoimisesti ympäristöneuvoksena hänelle maksettaisiin tästä ympäristölupavirastoista annetun asetuksen (116/2000) 8 §:n mukaan vahvistettu palkkio. Palkkiot maksettaisiin ympäristölupaviraston talousarvion puitteissa ja lisämenot katettaisiin lupa-asioiden käsittelymaksuilla.

4. Asian valmistelu

Ympäristöministeriö asetti 17 päivänä joulukuuta 2002 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää ympäristönsuojelulain kiireelliset muutostarpeet. Työryhmässä oli edustajat ympäristöministeriöstä, oikeusministeriöstä, ympäristölupavirastoista, alueellisista ympäristökeskuksista, Suomen ympäristökeskuksesta ja Suomen Kuntaliitosta. Työryhmä kuuli työnsä aikana Teollisuuden ja Työntekijöiden Keskusliittoa. Työryhmän ehdotusta käsiteltiin myös ympäristönsuojelulainsäädännön täytäntöönpanon seurantaan varten asetetussa laajapohjaisessa yhteistyöryhmässä. Työryhmän ehdotuksesta pyydettiin lausunnot keskeisiltä ministeriöiltä, lupaviranomaisilta, muutoksenhakutuomioistuimilta, Suomen Kuntaliitolta, Teollisuuden ja Työntekijöiden Keskusliitolta sekä Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:lta. Ehdotukseen suhtauduttiin lausunnoissa yleisesti myönteisesti.

Tämä esitys perustuu keskeisiltä osiltaan työryhmän ehdotukseen ja siitä annettuihin lausuntoihin. Lisäksi esitystä valmisteltaessa on otettu huomioon hallituksen esitys eräiksi hallintolainkäyttöä koskevan lainsäädännön muutoksiksi (HE 112/2004 vp).

5. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Eduskunnan käsiteltävänä olevaan hallituksen esitykseen laiksi vesienhoidon järjestä-

misestä ja siihen liittyviksi lainmuutoksiksi sisältyy myös ehdotus laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osaksi samoja lainkohtia, joiden muuttamista ehdotetaan myös tässä esityksessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Ympäristönsuojelulaki

3 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 momentin 2 kohdan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavan toiminnan määritelmää ehdotetaan tarkennettavaksi siten, että siinä mainittaisiin myös laitoksen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvät toiminnan osat. Säännöksellä olisi käytännön merkitystä erityisesti ympäristölupa-asioissa, sillä se määritteli laitosmaisen toiminnan lupaharkinnan ulottuvuuden selventämällä, että toiminnan tarkastelu ei rajoitu ahtaasti pelkästään luvanvaraisen toiminnan määritelmän mukaiseen toimintaan. Ehdotettu säännös ei sellaisenaan korvaisi voimassa olevan ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n mukaista toimintakokonaisuuden määritelmää, sillä säännös koskisi joko kahta erikseenkin luvanvaraista toimintaa tai yhteen luvanvaraiseen toimintaan kuuluvia osia.

Säännös ei myöskään laajentaisi luvanvaraisuutta, vaan se ainoastaan tarkentaisi laitosmaisen toiminnan määritelmää. Säännöstä ei siten tulisi soveltaa niin, että lupaharkinta ulotettaisiin esimerkiksi luvanvaraisessa eläinsuojassa pidettävien eläimien lannan levitykseen.

Laitoksen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvällä toiminnalla tarkoitettaisiin toimintaan liittyviä välttämättömiä osatoimintoja. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi tuotantolaitoksen yhteydessä toimivat energiantuotantoyksiköt sekä erilaiset lastaus-, varastointi- ja muut aputoiminnot.

Ympäristönsuojeluasetuksessa oleva toimintakokonaisuuden tekninen määritelmä on osin kattanut IPPC-direktiivin 2 artiklan 3 kohdan laitoksen määritelmän. Kun toimintakokonaisuutta koskeva asetuksen säännös on tarkoitus kumota, on laitoksen tekninen määritelmä tarpeen määrittellä laissa siten, että direktiivin määritelmä on kattavasti osa luvanvaraisen toiminnan määritelmää.

15 §. *Aineet, valmisteet ja tuotteet.* Pykälään lisättäisiin orgaanisia liuottimia sisältävät tuotteet. Tarkoituksena on mahdollistaa,

että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuotteiden merkitsemiseksi. Voimassa oleva säännös on soveltamisalaltaan tarkoitettu lähinnä polttoainesten ja otsonikerrosta heikentävien aineiden sääntelyyn. Ehdotettu muutos on tarpeen orgaanisten liuottimien käytöstä rakennusmaaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta ja VOC-direktiivin muuttamisesta annetun direktiivin 2004/42/EY täytäntöönpanemiseksi.

16 §. *Muut asetukset.* Pykälään lisättäisiin mahdollisuus säätää valtioneuvoston asetuksella tietojen luovuttamisesta valvontaviranomaiselle tai muulle asetuksessa säädettävälle viranomaiselle. Samalla säännöksen kirjoitustapaa selkeytettäisiin. Velvollisuus tietojen luovuttamiseen voisi koskea käytännössä vain luvanvaraisen toiminnan harjoittajaa. Asetuksella voitaisiin säätää velvollisuudesta antaa tietoja toiminnassa käytetyistä kemikaaleista, päästöistä ja toiminnassa syntyvistä jätteistä tai toiminnassa vastaanotetuista jätteistä.

Luvanvaraisten toimintojen ympäristöluvissa on yleensä tarpeellinen raportointivelvollisuus siltä osin kuin lupapäätöksessä on annettu määräyksiä eri epäpuhtauksien päästöraja-arvoista. Suomen kansainväliset velvoitteet voivat kuitenkin edellyttää tietojen keräämistä sellaisista päästöistä, joista ei ole luvassa määrätty raportointivelvollisuutta. Tällaisia velvoitteita on asetettu esimerkiksi komission päätöksessä Euroopan epäpuhtausrekisterin (EPER) laatimisesta 2000/479/EY. Myös ilmastonmuutosta koskeva Kioton pöytäkirja ja tulevan yhteisö-lainsäädännön velvoitteet edellyttävät yksityiskohtaista tietojen keräämistä kasvihuonekaasupäästöistä ja tietojen ilmoittamista viranomaisille. Käytännössä toiminnanharjoittajat ovat luovuttaneet tietoja niitä pyydettyinä. Kansainvälisten velvoitteiden ja yhteisö-lainsäädännön muodollinen täytäntöönpano edellyttää kuitenkin, että tietojenluovuttamisvelvollisuudesta on määrätty oikeudellisesti sitovalla tavalla.

17 §. *Poikkeuksen myöntäminen.* Pykälän 3 momenttia muutettaisiin siten, että viittaus kumottuun lakiin tiedoksiannosta hallintoasioissa muutettaisiin viittaukseksi hallintolaikiin.

18 §. *Talousjätevedet.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että säännöksessä oleva ympäristöministeriön asetuksenantovaltuus muutettaisiin valtioneuvoston asetuksen antovaltuudeksi. Haja-asutuksen jätevesipäästöistä on jo säädetty valtioneuvoston asetuksella, koska asetus sisältää myös lain 11 §:ssä olevan valtuuden nojalla annetut päästöraja-arvot.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voisi hakemuksesta myöntää kiinteistökohtaisen poikkeuksen valtioneuvoston asetuksen velvoitteen noudattamisesta. Poikkeus voitaisiin myöntää enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan. Poikkeamismahdollisuus koskisi ainoastaan lain voimaan tullessa olemassa olevia jätevesijärjestelmiä. Tästä säädettäisiin erikseen lain voimaantulosäännöksessä.

Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että jäteveden käsittelyvaatimusten noudattamiseksi tarvittavat toimet kokonaisuutena arvioiden olisivat kiinteistön haltijalle kohtuuttomat ja ympäristöön aiheuttavaa kuormitusta voitaisiin pitää vähäisenä. Arvioinnissa tulisi ottaa huomioon toimien tekninen vaatavuus ja kalleus esimerkiksi kiinteistön sijainnin ja maaperän kallioisuuden vuoksi. Kohtuuttomuutta tulisi myös arvioida kiinteistön haltijan subjektiivisten mahdollisuuksien perusteella. Kohtuuttomuusedellytyksen lisäksi poikkeamispäätöksen edellytyksenä olisi, että kuormitus olisi vähäistä. Jos kuormitus olisi huomattavaa esimerkiksi siten, että pilaantuminen ilmenisi konkreettisine haittoina, kiinteistön haltija ei voisi saada poikkeusta. Poikkeusta ei voisi myöntää myöskään luvanvaraisiin toimintoihin.

Koska poikkeus myönnettäisiin kiinteistökohtaisesti, sen voimassaoloon ei vaikuttaisi kiinteistön omistuksen tai hallinnan vaihtuminen. Ennen poikkeusta koskevan päätöksen tekemistä asianosaisia olisi tarvittaessa kuultava hallintolaissa säädetyllä tavalla. Päätökseen voitaisiin hakea muutosta siten kuin 96 §:ssä säädetään.

Poikkeuspäätöksiä ja järjestelmän toimivuutta on tarkoitus seurata ja päätökset on tarkoitus merkitä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Ympäristöministeriö antaisi tästä valvontaviranomaisille tarvittaessa tarkempia ohjeita 95 §:n nojalla.

Ehdotettu säännös on tarpeen, jotta talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen soveltaminen olisi riittävän joustavaa.

22 §. *Valvontaviranomaiset.* Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan suoria tukijärjestelmiä koskeva neuvoston asetus (EY) N:o 1782/2003 on annettu 29 päivänä syyskuuta 2003. Asetuksen 3 ja 4 artiklassa sekä asetuksen liitteessä III säädetään täydentäviin ehtoihin sisältyvistä lakisääteisistä hoitovaatimuksista, joiden noudattaminen on tuen saamisen ehtona. Ympäristöä koskeviin direktiiveihin sisältyvät vaatimukset tulevat voimaan vuoden 2005 alusta. Ympäristönsuojelulain soveltamisalaan kuuluvia yhteisön lainsäädäntöön perustuvia vaatimuksia on valtioneuvoston päätöksessä maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (907/1999), valtioneuvoston päätöksessä puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyssä (282/1994) ja valtioneuvoston päätöksessä pohjavesien suojelemisesta eräiden ympäristölle tai terveydelle vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta (364/1994).

Edellä mainittuihin säädöksiin sisältyvien lakisääteisten hoitovaatimusten valvonnan on alustavasti arvioitu edellyttävän tilakohtaisia tarkastuksia noin 1 000 tilalla. On tarkoitukseenmukaista, että työvoima- ja elinkeinokeskukset valvoisivat säädösten noudattamista normaalin tarkastustoimintansa yhteydessä. Pykälään ehdotetaan sen vuoksi lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan työvoima- ja elinkeinokeskuksille kuuluisi ympäristönsuojelulain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvonta siltä osin kuin säännökset liittyvät edellä tarkoitettuihin lakisääteisiin hoitovaatimuksiin. Valvonnasta säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

24 §. *Muut viranomaiset ja laitokset.* Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin siten, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää

Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus tai muukin viranomainen kuin Ajoneuvohallintokeskus toimimaan työkoneiden ja laitteiden tyyppihyväksyntäviranomaisena. Tyyppihyväksyntävaatimus perustuu työkoneiden polttomootoreiden pakokaasu- ja hiukkaspäästöjen rajoittamista koskevaan yhteisön lainsäädäntöön, joka on Suomessa pantu täytäntöön valtioneuvoston asetuksella 844/2004. Asetus kattaa myös sellaiset moottorityyppit, joiden tyyppihyväksyntä ei luontevasti sovellu Ajoneuvohallintokeskuksen tehtäväksi. Koska Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksella on asiantuntemusta erityisesti maa- ja metsätalouden sekä puutarhatalouden koneista, on paikallaan nimetä myös Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus tyyppihyväksyntäviranomaiseksi. Valtioneuvoston asetuksella myös jokin muu viranomainen voitaisiin säätää tyyppihyväksyntäviranomaiseksi.

Pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tyyppihyväksyntään liittyvien tarkastuslaitosten tai muiden vastaavien laitosten tehtävät ovat luonteeltaan perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä. Kyseisenä laitoksena voi toimia myös yksityinen toiminnanharjoittaja, joka täyttää laitokselle valtioneuvoston asetuksella asetettavat tekniset vaatimukset. Myös tällaisen laitoksen toiminnassa tulee soveltaa yleisiä hallintosäädöksiä, kuten sähköisestä viranomaistoiminnasta annettua lakia (13/2003), hallintolakia, kielilakia (423/2003) ja viranomaistoiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Momenttia täydennettäisiin tätä tarkoittavalla säännöksellä.

27 §. *Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä.* Ympäristönsuojelun tietojärjestelmän tietosisältöä laajennettaisiin ja täsmennettäisiin vastaamaan käytännön tarpeita. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tietojärjestelmään merkittäisiin kaikki lupa- ja valvontaviranomaisten tekemät päätökset. Säännös koskisi siten myös esimerkiksi hallintopakkoapäätöksiä. Momentin 2 kohtaan lisättäisiin ilmoituksiin liittyvät raportit. Tällaisia raportteja edellytetään erityisesti koetoimintailmoituksista. Momenttiin lisättäisiin lisäksi uusi 5 kohta, jonka mukaan tietojärjestelmään merkittäisiin tiedot toiminnassa käytettävistä kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä pääs-

töistä ja jätteistä sekä vastaanotetuista jätteistä. Lisäys on tarpeen ehdotetun 16 §:n vuoksi. Momenttiin lisättäisiin lisäksi uusi kohta, jonka perusteella tietojärjestelmään voitaisiin merkitä myös muita lain täytäntöönpanon kannalta tarpeellisia tietoja. Tällaisia tietoja voisivat olla esimerkiksi tiedot toiminnan harjoittajan vaihtumisesta sekä tarkastuskerhomukset.

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkittäisiin myös lain 65 §:ssä sekä muualla laissa edellytetyt tiedot. Tällainen velvoite liittyy esimerkiksi satamien jätehuoltosuunnitelmaan, josta säädetään aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemiseksi annetussa laissa (300/1979).

31 §. *Toimivaltainen lupaviranomainen.* Alueellisen ympäristökeskuksen toimivaltaa koskevaa pykälän 2 momentin 3 kohtaa muutettaisiin siten, että alueellinen ympäristökeskus olisi toimivaltainen lupaviranomainen, jos luvanvaraisuus perustuisi yksinomaan luvanvaraiseen ainepäästöön vesiin tai viemäriin. Jos tällaisen aineen päästö aiheutuisi toiminnasta, joka on muutoinkin luvanvaraista, lupa-asian ratkaisisi kyseisen toiminnan toimivaltainen lupaviranomainen. Säännös on tarpeen esimerkiksi sen vuoksi, ettei alueellinen ympäristökeskus joutuisi käsittelemään pienehkön pintakäsittelylaitoksen lupasia vain sen vuoksi, että laitoksen viemäripäästöissä saattaa olla epäpuhtautena raskasmetalleja, joiden päästäminen viemäriin edellyttää lupaa.

Momentin 4 kohdaksi lisättäisiin uusi säännös, jonka mukaan pilaantuneen maa-aineksen käsittelyä koskevan ympäristöluvan käsittelisi aina alueellinen ympäristökeskus. Säännös vastaisi vakiintunutta tulkintaa toimivallasta. Säännös on kuitenkin tarpeen toimivaltasääntelyssä olevan puutteen poistamiseksi.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti, jossa säädettäisiin lupaviranomaisen toimivallasta voimassa olevan lainsäädännön mukaista toimintakokonaisuutta vastaavissa tilanteissa. Käsitteestä toimintakokonaisuus kuitenkin luovuttaisiin ja säännöksessä viitattaisiin ainoastaan ehdotettuun 35 §:n 4 momenttiin, jossa säädettäisiin luvan hakemisesta kiinteän yhteyden muodostaviin eri toimintoihin. Säännöksen tavoite on, että tällaisten toimin-

tojen lupa-asiat käsittelee sama viranomainen. Siten ympäristölupavirasto ratkaisisi kaikkien toimintojen lupa-asian, jos yhdenkin osatoiminnan lupa-asia kuuluisi sen toimivaltaan. Muissa tapauksissa toimivaltainen viranomainen olisi alueellinen ympäristökeskus, jos jokin eri toimintojen lupa-asioista kuuluisi sen toimivaltaan eikä yksikään toimintoista kuuluisi ympäristölupaviraston toimivaltaan. Säännös vastaa toimivaltajakoa ympäristönsuojeluasetuksen 5 ja 6 §:ssä.

Pykälän uusi 5 momentti olisi vastaava kuin voimassa oleva 4 momentti.

34 §. *Lupaviranomaisen alueellinen toimivalta.* Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka olisi erityissäännös 1 momenttiin verrattuna. Momentin mukaan alueellinen ympäristökeskus ratkaisisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan asian, jos jokin lupa-asiaan kuuluva toiminta sijaitsisi usean kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella. Säännöstä sovellettaisiin lähinnä silloin, kun luvanvarainen toiminta sijaitsisi kunnan rajalla ja siihen kuuluva osa sijoitetaan toisen kunnan alueelle toiminnan pääasiallisen osan läheisyyteen. Säännös voisi tulla sovellettavaksi myös ehdotetun 35 §:n 4 momentin tarkoittamissa tapauksissa.

35 §. *Lupahakemus.* Pykälän ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka tavoite vastaa voimassa olevan ympäristönsuojeluasetuksen 2 §:n toimintakokonaisuuden sääntelyä. Käsitteestä toimintakokonaisuus luovuttaisiin. Ehdotettu säännös koskisi kaikkia luvanvaraisia toimintoja luvanvaraisuusperusteesta riippumatta, kun ympäristönsuojeluasetuksen 2 § koskee ainoastaan asetuksen 1 §:ssä tarkoitettuja luvanvaraisia toimintoja. Voimassa olevaan määritelmään verrattuna uutta olisi lisäksi se, ettei yhden toimintoista tarvitsisi olla pääasiallinen toiminta. Myös tuotannollisen yhteyden vaatimus muutettaisiin toiminnalliseksi yhteydeksi. Säännös vastaisi näin tarkemmin IPPC-direktiivin laitostäsitettä sekä direktiivin liitteen I luettelon johdantolauseetta. Säännöksen tavoite on yhdessä ehdotetun 31 §:n 4 momentin kanssa, että toimintojen lupa-asiat tulevat viereille samassa viranomaisessa samanaikaisesti ja ne ratkaistaan ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus.

Momentin mukaan lupahakemus tulisi tehdä siten, että eri toimintoja koskevat lupahakemukset tehdään samanaikaisesti. Toimintojen lupahakemukset voitaisiin tehdä erikseen tai yhdellä hakemuksella. Erilliset lupahakemukset käsiteltäisiin samanaikaisesti ja päätökset tulisi antaa samanaikaisesti. Yhteinen hakemus voitaisiin tehdä sellaisissa tilanteissa, joissa on kyse erittelemättömästä kokonaisuudesta. Tällöin kyse voi olla siitä, että lupaharkintaa ei voida suorittaa ilman, että samalla määrätään yhteisiä lupamääräyksiä.

Momentin viimeisessä virkkeessä säädettäisiin poikkeuksesta edellä selostettuun hakemusmenettelyä koskevaan pääsääntöön. Säännöstä voitaisiin soveltaa erityisesti toiminnan muutostilanteissa, jolloin tulisi olla mahdollista voimassa olevasta luvasta huolimatta hakea lupaa erikseen vain siltä osin kuin muutos koskee tiettyä toimintaa. Vastaavasti voitaisiin menetellä myös uutta toimintaa aloitettaessa, jos uusi toiminta muodostaisi selvän erillisen osan, vaikka se muutoin liittyisi vanhaan toimintaan teknisesti ja toiminnallisesti. Edellytyksenä erilliskäsittelylle olisi kuitenkin, että hakemuksen johdosta ei syntyisi tarvetta tarkistaa muilta osin voimassa olevia muiden toimintojen lupia tai yhteistä lupaa. Tällaisena luvan tarkistamisena ei pidettäisi esimerkiksi sitä, että toiminnallisen muutoksen johdosta vanhaa yhteistä lupaa muutettaisiin pelkästään poistamalla toiminnallisen muutoksen kohteena oleva toiminta. Kyse olisi tällöin pelkästään teknisestä muutoksesta lupaan ilman, että tästä aiheutuisi epäselvyyttä luvan velvoitteiden kannalta.

38 §. *Lupahakemuksesta tiedottaminen.* Pykälän 3 momentissa olevat viittaukset hallintomenettelylakiin ja tiedoksiannosta hallintoasioissa annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi hallintolakiin.

40 §. *Eri toimintojen lupien samanaikainen käsittely.* Pykälään ehdotetaan uutta 2 momenttia, jonka mukaan 35 §:n 4 momentin mukaisessa tilanteessa erilliset lupahakemukset käsiteltäisiin ja ratkaistaisiin samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus. Säännös koskisi sekä muodollista käsittelyjärjestystä että aineellista toisen lupahakemuksen huomioon ottamista. Säännös vastaa eräissä tapauksissa jo

voimassa olevan lain mukaista tilannetta toimintakokonaisuuteen kuuluvien toimintojen lupien käsittelyssä. Ympäristönsuojeluasetusta on lisäksi tarkoitettu muuttamaan siten, että lupapäätöksestä tulee käydä ilmi, miten toinen toiminta ja sitä koskeva lupa on otettu huomioon päätöksessä.

46 §. *Tarkkailu.* Pykälän 4 momentin viittaus hallintomenettelylakiin muutettaisiin viittaukseksi hallintolakiin. Tarkkailusuunnitelmaa koskeva päätös annettaisiin julkipanon jälkeen kuten tähänkin asti. Päätöksestä olisi lisäksi tiedotettava vastaavasti kuin lupapäätöksestä. Momenttiin lisättäisiin tätä tarkoittava viittaus lupapäätöksen antamista ja tiedottamista koskeviin lain säännöksiin.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, joka koskisi muutoksenhakua niissä tilanteissa, joissa lupaviranomainen on 3 momentin mukaisesti määrännyt toiminnanharjoittajan esittämään erillisen tarkkailusuunnitelman toisen viranomaisen hyväksyttäväksi. Ehdotuksen mukaan tällaisen viranomaisen tarkkailusuunnitelman hyväksymistä koskevaan päätökseen voisi hakea kirjallisesti oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa julkipanosta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen haettaisiin muutosta normaalisti 96 §:n nojalla. Vastaavansisältöinen erillisen tarkkailusuunnitelman muutoksenhakua koskeva vesilain muutosehdotus sisältyy myös eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen laiksi vesienhoidon järjestämisestä ja siihen liittyviksi eräiksi lainmuutoksiksi.

51 §. *Lupamääräyksen suhde asetuksen vähimmäisvaatimukseen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi kohta, jonka mukaan lupamääräys voisi olla asetuksen yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi BAT -periaatteen noudattamiseksi. Lisäedellytyksenä olisi, että kysymys olisi EY:n säädöksen täytäntöön panemiseksi annettavasta asetuksesta ja poikkeamismahdollisuudesta asetuksessa nimenomaan säädetäisiin.

Tarve lisätä säännös lakiin johtuu ennen muuta siitä, että voimassa oleva laki ei mahdollista IPPC -direktiivin mukaisen BAT -periaatteen täysimääräistä noudattamista LCP - ja VOC - direktiivien tarkoittamia toimintoja koskevia lupia käsiteltäessä. Kyseiset direk-

tiivit on pantu kansallisesti täytäntöön valtioneuvoston asetuksilla 1017/2002 ja 435/2001. Asetukset eivät anna lupaviranomaiselle mahdollisuutta poiketa luvassa asetuksen vähimmäisvaatimuksista BAT -periaatteen noudattamiseksi asianomaisten direktiivien edellyttämällä tavalla, sillä 51 §:n nykyinen sanamuoto rajaa lupamääräysten antamisen asetusta ankarampina vain siinä mainittuihin tilanteisiin.

Muutosehdotuksen tarkoituksena ei ole yleisesti pyrkiä siihen, että lupamääräykset mainittujen direktiivien soveltamisaloilla kiristyisivät siitä, mitä direktiivien kansalliseksi täytäntöön panemiseksi annetuissa asetuksissa säädetään. Toisaalta muutosehdotus mahdollistaisi asetuksista poikkeavan lupamääräyksen yksittäistapauksessa tai esimerkiksi silloin, kun yleiset normit ovat selvästi vanhentuneita verrattuna teknologian kehitykseen.

53 §. *Lupapäätöksen antaminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että asianosaisten sijasta säännöksessä mainittaisiin valitukseen oikeutetut. Asianosaisten käsite on suppeampi kuin valitukseen oikeutetut, koska valitukseen oikeutettuja ovat muun muassa yleistä etua valvovat viranomaiset ja rekisteröidyt ympäristöjärjestöt.

Voimassa olevasta laista puuttuu julkipanomenettelyä koskeva säännös. Menettelyn selventämiseksi ja viranomaiskäytäntöjen yhtenäistämiseksi ehdotetaan pykälän 2 momentiksi lisättäväksi säännös siitä, miten julkipanossa tulee menetellä. Julkipanoilmoitus tulisi julkaista yleensä edellisenä päivänä ennen päätöksen antamista. Julkipanoilmoituksessa mainittaisiin päätöksen tehnyt viranomainen, asian laatu, päätöksen antamispäivä ja valitusaike. Ilmoitus pidettäisiin viranomaisen ilmoitustaululla vähintään sen ajan, jona päätökseen voidaan hakea muutosta. Päätös tulisi olla ilmoituksessa mainittuna antamispäivänä saatavana.

60 §. *Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta.* Voimassa olevan pykälän 1 momentin viimeisen virkkeen mukaan tilapäistä melua tai tärinää aiheuttava ilmoitus tehdään kunnan terveys- ja ympäristöviranomaiselle, jos toiminnasta on samalla tarpeen tehdä terveys- ja ympäristösuojelulain 13 §:n mukainen ilmoitus. Kunnan terveys- ja ympäristöviranomai-

sen ja ympäristönsuojeluviranomaisen välisen tehtävänjaon selkeyttämiseksi säännös ehdotetaan poistettavaksi. Samalla olisi poistettava myös ilmoituksen käsittelyä koskevat säännökset ympäristönsuojelulain 64 §:n 3 momentista ja terveydensuojelulain 15 §:n 1 momentista. Muutosten jälkeen kunnan terveydensuojeluviranomainen ei enää soveltaisi päätöksissään ympäristönsuojelulakia. Käytännössä muutos ei olisi suuri, sillä terveydensuojelulain ja ympäristönsuojelulain ilmoitusmenettelyt tulevat harvoin yhtäaikaaisesti sovellettavaksi.

62 §. *Poikkeukselliset tilanteet.* Pykälän 1 momentin viimeinen virke kumottaisiin. Määräysten antamisesta säädettäisiin 64 §:n 3 momentissa.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskisi muunlaisia toiminnasta riippumattomia ja ennalta arvaamattomia tilanteita. Tällaisia tilanteita voisivat olla esimerkiksi poikkeuksellinen kuivuus tai tulvatilanne, joista aiheutuu tarve muuttaa väliaikaisesti lupamääräyksiä. Vastaava tilanne voisi olla myös eläintaudin leviämisen vaara, jonka takia eläintautiviranomaiset estävät eläinten siirron muualle. Samalla saattaa aiheutua tilapäinen luvan tai lupamääräyksen vastainen tilanne.

63 §. *Kuuleminen.* Pykälää muutettaisiin siten, että 62 §:n mukaisissa poikkeuksellisissa tilanteissa olisi tarpeen kuulla asianosaisia vain, jos siihen olisi erityistä syytä. Tällaisissa tilanteissa on yleensä kiire, jolloin kuuleminen voisi vaarantaa viranomaisen päätöksen antamisen riittävän nopeasti. Luvanvaraisten toimintojen osalta kuuleminen voisi tapahtua myöhemmin mahdollisen lupamääräyksen muuttamista koskevan asian yhteydessä. Lisäksi muutettaisiin viittaus hallintomenettelylakiin viittaukseksi hallintolakiin.

Kuulemismenettelyä ei sovellettaisi 64 a §:n tarkoittamia suurten polttolaitosten poikkeuksellisia tilanteita koskeviin ilmoituksiin. Näissä tilanteissa alueellisen ympäristökeskuksen on esimerkiksi energian saannin turvaamiseksi voitava antaa nopeasti tarpeellisia määräyksiä, jolloin aikaa vievästä kuulemismenettely voisi aiheutua merkittävää haittaa.

64 §. *Ilmoituksen käsittely.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä mainittaisiin ympäristön pilaantumisen ehkäise-

seksi ja jätelain mukaisten velvollisuuksien noudattamiseksi annettavien määräysten kohteena olevan ilmoituksessa tarkoitettu toiminta. Säännöksen tavoite on, että käsiteltäessä esimerkiksi 60 §:n mukaista ilmoitusta viranomainen voisi antaa tarvittaessa toimintaa koskevia tarpeellisia määräyksiä muiltakin osin kuin melua koskien. Käytännössä on usein tarvetta antaa melua koskevien määräysten lisäksi muun muassa pölyämisen ja roskaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä. Momentin viimeinen virke siirrettäisiin osaksi 3 momenttia. Sen tilalle lisättäisiin viittaus ympäristölupapäätöksen antamista ja tiedottamista koskeviin säännöksiin. Ilmoitusten johdosta tehtävät päätökset annettaisiin siten julkipanon jälkeen ja niistä tiedotettaisiin vastaavasti kuin lupapäätöksistä.

Pykälän 3 momentin säännökset ilmoituksen käsittelystä kumottaisiin, koska 60 §:n 1 momentista poistettaisiin terveydensuojeluviranomaisen mahdollisuus määräysten antamiseen. Uudessa 3 momentissa olisivat erityissäännökset 62 §:n mukaisia poikkeuksellisia tilanteita varten. Momentin ensimmäinen virke vastaisi nykyistä 1 momentin viimeistä virkettä. Valvontaviranomainen voisi ilmoituksen johdosta hyväksyä lyhytaikaisen poikkeamisen ympäristönsuojelulain tai jätelain mukaisesta velvollisuudesta edellyttäen, ettei poikkeamisesta aiheudu terveyshaittaa tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Alueellinen ympäristökeskus myöntäisi poikkeuksen kuitenkin silloin, kun toiminnan lupa-asia kuului sen tai ympäristölupaviraston toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tulisi kuitenkin tämän jälkeen tarvittaessa saattaa asia vireille lupaviranomaisessa normaalissa lupamenettelyssä. Tilanne rinnastuisi siten 58 §:n mukaiseen lupamääräysten muuttamistilanteeseen. Tällöin voitaisiin käsitellä myös väliaikaisesta poikkeamisesta mahdollisesti johtuvat korvauskysymykset.

64 a §. *Poikkeukselliset tilanteet eräissä polttolaitoksissa.* Säännös on LCP -direktiivin tarkoittamien suurten, polttoaineteoltaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten tai kaasuturbiinien poikkeuksellisia tilanteita koskeva erityissäännös. Se velvoittaa toiminnanharjoittajan ilmoittamaan tällaises-

ta poikkeustilanteesta alueelliselle ympäristökeskukselle, joka voi ilmoituksen johdosta antaa toiminnanharjoittajalle toimintaa koskevia tarpeellisia määräyksiä. Alueellisen ympäristökeskuksen päätös olisi 64 §:ää vastaavasti annettava julkipanon jälkeen ja siitä olisi tiedotettava kuten ympäristölupapäätöksestä. Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin viittauksella asianomaisiin lainkohtiin.

77 §. *Selvitysvelvollisuus ja puhdistustarpeen arviointi.* Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaamaan pykälän uutta sisältöä. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskisi pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistustarpeen arvioinnissa huomioon otettavia seikkoja. Ehdotettu 2 momentti olisi erityissäännös puhdistustarpeen arviointia varten ja sillä tarkennettaisiin 75 §:n 1 momentin säännöstä puhdistamisvelvollisen vastuusta. Puhdistustarpeen tarkemmasta arvioinnista on lisäksi tarkoitus antaa valtioneuvoston asetus 14 §:n nojalla. Säännös toisi tarvittavaa joustoa päätöksentekoon ja helpottaisi asetuksen antamista. Säännös vastaa käytäntöä ja lähinnä selventäisi sääntelyä.

78 §. *Maaperän puhdistaminen.* Pykälän 3 momentissa säädetään pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevan ilmoituksen johdosta annettavasta alueellisen ympäristökeskuksen päätöksestä. Säännöstä ehdotetaan täydennettäväksi muita ilmoitusmenettelyjä koskevia säännöksiä vastaavasti viittauksella ympäristölupapäätöksen antamista ja tiedotamista koskeviin 53 ja 54 §:ään. Päätös olisi siten annettava julkipanon jälkeen ja siitä olisi tiedotettava kuten ympäristölupapäätöksestä.

79 §. *Puhdistamisesta määrääminen.* Pykälän 2 momentin sanamuotoa selvennettäisiin niin, että viranomainen voisi antaa tarpeellisia määräyksiä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi myös pohjaveden puhdistamista koskevassa päätöksessä. Käytännössä maaperän ja pohjaveden puhdistamista ei voida erottaa toisistaan. Ehdotetulla muutoksella mahdollistettaisiin kustannustehokkaasti ympäristönsuojelullisesti tarkoituksenmukaiseksi koettu toimintatapa, joten sen ei voida katsoa tosiasiallisesti laajentavan voimassa olevan säännöksen soveltamisalaa.

84 § *Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikai-*

seminen. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että luvanvaraisten toimintojen osalta hallintopakosta päättävänä viranomaisena olisi se viranomainen, joka on 33 §:n nojalla tehdyn lupa-asian siirron johdosta myöntänyt toiminnalle ympäristöluvan. Muutos on tarpeen hallintopakkoa koskevan toimivallan selventämiseksi.

95 §. *Valvonnan järjestäminen.* Pykälän nimi muutettaisiin ja siihen lisättäisiin uusi 1 momentti, joka koskisi valvontasuunnitelman laatimista. Vaikka säännös velvoittaisi vain alueellisen ympäristökeskuksen laatimaan aluettaan koskevan valvontasuunnitelman, olisi toivottavaa, että kunnatkin tekisivät tarvittaessa omat valvontasuunnitelmansa. Suunnitelmaa laadittaessa ympäristökeskuksen tulisi olla yhteydessä alueensa kuntiin ja ottaa suunnitelmassa huomioon kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten harjoittama valvonta ja yhteistyö valvonnassa. Suunnitelmassa tulisi muun muassa arvioida toimialueen luvanvaraisten toimintojen riskitasoa ja suhteuttaa valvonta tämän mukaisesti. Valvontasuunnitelman sisällöstä säädettäisiin tarvittaessa ympäristöministeriön asetuksella.

Pykälän 2 momentin loppuun lisättäisiin säännös, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin säätää valvontaan liittyvistä toimista valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi. Säännöksen tarkoituksena on, että tietyn toiminnan ympäristönsuojelua koskevasa valtioneuvoston asetuksessa voitaisiin tarvittaessa samalla säätää asetuksen valvontaan liittyvistä toimista, kuten yhteydenottojen ohjaamisesta ensisijaisesti esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Asetuksella ei olisi tarkoitus puuttua valvontaviranomaisten toimivaltajakoon.

96 §. *Muutoksenhaku.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan valituskirjelmä toimitettaisiin päätöksen tehneelle viranomaiselle vain silloin kun kyse on ympäristölupapäätöksestä. Voimassa oleva säännös koskee kaikkia ympäristönsuojelulain mukaan tehtyjä päätöksiä. Muutoksen jälkeen järjestely ei enää koskisi esimerkiksi ilmoituksen johdosta tehtyjä päätöksiä tai hallintopakkoapäätöksiä. Tällaisissa asioissa asianosaisten määrä on yleensä suppea ja asian luonteen mukaisesti on syytä noudattaa yleistä hallintolain mukaista menettelyä. Va-

litukset toimitettaisiin muiden päätösten osalta siten suoraan muutoksenhakutuomioistuimeen.

Momentin viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin viranomaisen velvollisuus lähettää tieto ympäristölupapäätöksestä ja tehdyistä valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle välittömästi valitusajan päättymisen jälkeen. Viranomainen jatkaisi muutoin kuulemismenettelyä siten kuin 98 §:ssä säädetään. Säännöksen tarkoituksena on parantaa Vaasan hallinto-oikeuden tiedon saantia eri viranomaisissa vireillä olevista muutoksenhakuasioista, jotka voivat liittyä hallinto-oikeudessa vireillä oleviin muihin asioihin.

Muutoksenhakusääntelyn selkeyden parantamiseksi siirrettäisiin ajoneuvohallintokeskuksen tyyppihyväksyntäpäätöksen muutoksenhakua koskeva säännös uuden 97 a §:n 1 momentiksi säännöksen sanamuotoa 24 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen johdosta samalla tarkistaen.

97 a §. *Muutoksenhaku eräissä tapauksissa.* Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta eräissä erityistilanteissa, joissa on tarkoituksenmukaista poiketa 96 §:n 1 momentin mukaisesta normaalista valitustiestä, jossa ensi asteen valitusviranomainen on Vaasan hallinto-oikeus. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin muutoksenhausta 24 §:n 2 momentissa tarkoitettun tyyppihyväksyntäviranomaisen päätökseen. Tällaisesta päätöksestä valitettaisiin siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Pykälän 2 momentissa olisi 24 §:n 3 momentissa tarkoitettujen tarkastuslaitosten ja muiden vastaavien laitosten päätöksiä koskeva muutoksenhakusäännös. Oikeusturvan toteutuminen näiden laitosten toiminnassa edellyttää, että niiden päätöksiin voidaan hakea muutosta. Säännöksessä ehdotetaan kaksivaiheista menettelyä, jossa ensi vaiheessa tulisi hakea oikaisua päätöksen tehneeltä toimielimeltä. Oikaisuvaatimuksen hylkäävään päätökseen voisi vielä hakea muutosta hallintolainkäyttölain mukaisessa järjestyksessä.

98 §. *Kuuleminen valituksen johdosta.* Pykälän 1 momentissa säädetty päätöksen tehneen viranomaisen velvollisuus järjestää kuuleminen valitusten johdosta rajattaisiin ympäristölupapäätöksiin 96 §:ään ehdotetun muu-

toksen edellyttämällä tavalla. Lisäksi momentin sanamuotoa tarkennettaisiin ja valitusasiakirjojen nähtävillä pitoaikaa lyhennettäisiin 14 päivään valitusajan päättymisestä. Tavoite on näin nopeuttaa asian käsittelyä.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että siinä korostettaisiin viranomaisen velvollisuutta toimia viivytyksettä kuulemisvaiheen jälkeen. Valituksen, päätöisasiakirjojen ja vastineiden lähettämiseksi säädettyä määräaikaa ei kuitenkaan ehdoteta lyhennettäväksi, sillä lyhyemmän määräajan ehdoton noudattaminen ei olisi aina mahdollista kuntien ympäristönsuojeluviranomaisissa. Päätöksen tehnyt viranomainen liittäisi tarvittaessa asiakirjoihin oman lausuntonsa valituksista.

99 §. *Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa.* Pykälän 4 momentissa oleva viittaus tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain mukaiseen erityistiedoksiantoon muutettaisiin viittaukseksi hallintolain mukaiseen todisteelliseen tiedoksiantoon..

101 §. *Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta.* Päätöksen täytäntöönpanosääntelyä ehdotetaan muutettavaksi jakamalla tarvittavat säännökset kahteen eri pykälään, joista toinen koskisi ensi asteen viranomaispäätöstä ja toinen muutoksenhakutuomioistuimen päätöstä. Tavoite on selkeyttää täytäntöönpanomääräystä koskevia säännöksiä.

Pykälän 1 momentti koskisi luvanvaraisen toiminnan aloittamista muutoksenhausta huolimatta. Momentin kirjoitustapaa muutettaisiin siten, että momentin kolmas virke siirrettäisiin momentin alkuun selkeäksi pääsäännöksi. Lainvoimaa vailla olevan lupapäätöksen mukaisen toiminnan aloittamiseen tulisi olla perusteltu syy. Lisäksi täytäntöönpanomääräyksen antamisen edellytyksenä olisi, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhaku hyödyttömäksi. Määräystä ei saisi siten antaa, jos toiminta tai sitä valmistelevat toimet aiheuttavat peruuttamattomia tai muutoin merkityksellisiä haitallisia muutoksia ympäristössä. Momentin viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin säännös, jonka mukaan täytäntöönpanomääräys voitaisiin antaa lupapäätöstä suppeampana. Lisäksi olisi mahdollista määrätä täytäntöönpanon aloittamisajankohdasta. Säännös mahdollistaisi tällöin rajoitettujen toimien aloittamisen, jotta toiminnan täysi-

määräinen aloittaminen ei kuitenkaan viivästyisi kohtuuttomasti muutoksenhaun johdosta.

Pykälän 2 momentti olisi uusi säännös, jossa säädettäisiin lyhyt määräaika toiminnan aloittamisluvan hakemiselle lupapäätöksen antamisen jälkeen. Tavoitteena on välttää hallintolainkäyttömenettelyä sekoittava kaksisijainen muutoksenhaku. Säännöksen mukaan erillistä toiminnan aloittamislupaa tulisi hakea 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisen jälkeen. Hakemuksesta olisi kuultava valvontaviranomaisia ja pääasiaan muutosta hakeneita. Lupaviranomaisen olisi tämän jälkeen tehtävä päätös viivytyksettä. Päätökseen haettaisiin muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta hallintolainkäyttölain mukaisesti. Muutoksenhaussa poikettaisiin siis lupapäätöksiin sovellettavasta 96 §:n mukaisesta menettelystä, jossa valitus tehdään päätöksen tehneelle viranomaiselle. Päätös, jolla on myönnetty toiminnan aloituslupa, tulisi lisäksi välittömästi toimittaa Vaasan hallinto-oikeudelle ja lupapäätökseen muutosta hakeneille. Tällä varmistettaisiin, että hallinto-oikeus voisi omasta puolestaan ryhtyä asiassa tarvittaviin toimenpiteisiin ja turvattaisiin pääasiaan muutosta hakeneiden tiedonsaanti.

Pykälän 3 momentiksi siirtyisi nykyistä 2 momenttia vastaava säännös, joka koskee eräiden muiden päätösten kuin lupapäätösten täytäntöönpanoa muutoksenhausta huolimatta. Säännöksessä lueteltuihin lainkohtiin lisättäisiin tarkkailumääräyksiä koskeva 46 § ja suurten polttolaitosten poikkeuksellisia tilanteita koskeva 64 a §. Momentti vastaisi muuten nykyistä 2 momenttia, mutta muutoksenhakutuomioistuinta koskeva toinen virke poistettaisiin, koska täytäntöönpanoasian käsittelystä muutoksenhakutuomioistuimessa säädettäisiin uudessa 101 a §:ssä. Samasta syystä poistettaisiin pykälän nykyinen 3 momentti ja otettaisiin sitä vastaava säännös 101 a §:n 3 momentiksi.

101 a §. *Täytäntöönpanoasian käsittely muutoksenhakutuomioistuimessa.* Pykälässä säädettäisiin täytäntöönpanomääräyksen käsittelystä muutoksenhakutuomioistuimessa. Pykälän 1 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuimena toimiva Vaasan hallinto-oikeus voisi valituksesta kumota täytäntöönpanomääräyksen tai muuttaa sitä. Hallinto-

oikeus voisi myös omasta aloitteestaan kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Muutoksenhaku lupapäätöksen täytäntöönpanoa koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen olisi mahdollista vain lupa-asiasta tehtävän valituksen yhteydessä. Valittaa ei siten myöskään saisi pelkästään täytäntöönpanopäätöstä koskevasta hallinto-oikeuden ratkaisusta.

Pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupapäätöksestä valituksen tehneellä olisi oikeus hallinto-oikeudessa vaatia lupapäätöksestä erillään annettua täytäntöönpanomääräystä kumottavaksi tai muutettavaksi ilman, että siitä olisi erikseen valitettava. Säännös selventäisi käytäntöä ja ratkaisisi asiaa koskevan tulkintaongelman.

Pykälän 3 momentti vastaisi sanamuodoltaan hieman tarkennettuna voimassa olevan 101 §:n 3 momenttia.

110 a §. *Valtioneuvoston päätös ympäristönsuojeluvaatimuksista tietyllä toimialalla sekä sen suhde ympäristölupa.* Pykälän 4 momentin viittaus tiedoksiannosta hallintoasioissa annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi hallintolakiin.

112 §. *Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta.* Pykälän 3 momentin viittaus tiedoksiannosta hallintoasioissa annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi hallintolakiin.

116 §. *Rangaistussäännökset.* Pykälän 2 momenttia täydennettäisiin lisäämällä 4 kohdassa lueteltujen tekojen joukkoon 19 §:n nojalla annettujen kunnan ympäristönsuojelumääräysten rikkominen. Lisäys vastaisi säännöksen alkuperäistä tarkoitusta ja olisi luonteeltaan lähinnä selventävä.

1.2. Terveydensuojelulaki

15 §. *Ilmoituksen käsittely ja ilmoitusvelvolliselle annettavat määräykset.* Ympäristönsuojelulain 60 §:n 1 momenttiin ja 64 §:n 3 momenttiin ehdotettuja muutoksia vastavasti pykälän 1 momentista tulisi poistaa momentin viimeisenä virkkeenä oleva säännös, joka koskee kunnan terveydensuojeluviranomaisen velvollisuutta käsitellä ympäristönsuojelulain 60 §:ssä tarkoitettuja meluil-

moituksia ja soveltaa käsittelyssä ympäristönsuojelulakia. Muutos selkeyttäisi viranomaisten tehtäväjakoja ja annettavien määräysten valvontaa.

1.3. Laki ympäristölupavirastoista

3 §. *Virat ja virkamiehet.* Pykälän 3 momenttia täydennettäisiin säännöksellä, jonka mukaan ympäristölupaviraston esittelijä voitaisiin määrääjäksi määrätä toimimaan sivutoimisena ympäristöneuvoksena erikseen määritellyissä asioissa. Määräys annettaisiin erityisestä syystä, jollaisena pidettäisiin ympäristölupaviraston tilapäistä työruuhkaa. Tällöin on perusteltua, että ratkaisukokoonpanoja lisättäisiin asioiden käsittelyn nopeuttamiseksi. Säännöksen tavoitteena on tehostaa lupavirastojen toimintaa ilman, että niihin perustettaisiin uusia virkoja.

Esittelijä toimisi ehdotuksen mukaan itse esittelijänä tai asian esittelisi joku muu ympäristöneuvos. Asiassa ei siten olisi toista esittelijää ratkaisukokoonpanon jäsenenä toimivan esittelijän lisäksi. Säännös merkitsisi käytännössä sitä, että lainopillisen koulutuksen saanut esittelijä voitaisiin määrätä toimimaan ympäristöneuvoksena, jolloin hän voisi toimia samalla istunnon puheenjohtajana. Myös muun koulutuksen saanut esittelijä voisi toimia ympäristöneuvoksena istunnon kokoonpanossa.

10 a §. *Yhden ratkaisijan kokoonpano.* Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, joka mahdollistaisi asioiden ratkaisemisen ympäristölupavirastossa yhden henkilön kokoonpanossa. Säännöksen tarkoituksena on järjestyä ja nopeuttaa suhteellisen yksinkertaisiksi arvioitujen asioiden käsittelyä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin niistä asiaryhmistä, joissa ympäristölupaviraston johtaja voisi asiakohtaisesti määrätä yhden ympäristöneuvoksen ratkaisemaan asian. Määräys voisi koskea momentin 1 kohdan mukaan sellaisia lupahakemuksia, joissa on kysymys poikkeamisesta vesilain 1 luvun 15 §:ssä säädetyistä vesistön muuttamiskiellosta. Lisäksi olisi edellytettävä, että hankkeen ympäristövaikutukset jäisivät hankkeen laajuus huomioon ottaen hakemuksesta saadun selvi-

tyksen perusteella vähäisiksi. Säännös voisi käytännössä koskea lähinnä pienimuotoista laiturin rakentamista tai rannan pengertämistä.

Yhden ratkaisijan kokoonpanossa käsiteltäisiin myös momentin 2 kohdan mukaan vesilain 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettavat rakentamishankkeet, kuten sillat, johdot ja kaapelit. Tällaisilla hankkeilla ei normaalisti ole merkittäviä vesistöllisiä tai maisemallisia vaikutuksia. Suuret sillat edellyttävät lupaa yleensä myös vesilain 1 luvun 12—15 §:n perusteella ja ne käsiteltäisiin normaalikokoonpanossa.

Kolmantena yhden ratkaisijan kokoonpanossa käsiteltävänä asiaryhmänä olisivat momentin 3 kohdan mukaan ympäristönsuojelulaisissa tarkoitettavat ilmoitukset. Tällaiset ilmoitukset voivat koskea lähinnä ympäristönsuojelulain 61 §:n mukaista koetoimintaa.

Pykälän 2 momentin mukaan asiaa ei saisi määrätä yhden ratkaisijan kokoonpanossa käsiteltäväksi, jos siihen olisi sovellettava vesilain 1 luvun 15 a tai 17 a §:ää tai 3—9 luvun säännöksiä. Tällä varmistettaisiin, että luonnonsuojelun kannalta tärkeitä vesiä ja suuria hankkeita koskevat lupa-asiat kuuluisivat aina normaalissa tai vahvennetussa kokoonpanossa ratkaistaviksi.

Pykälän 3 momentin mukaan asian ratkaisija voisi olla oikeudellisen tai muun koulutuksen saanut ympäristöneuvos, jolla olisi asian laadun edellyttämä asiantuntemus. Jollei ratkaisijalla olisi oikeudellista koulutusta, asian esittelijän tulisi olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut. Näin varmistettaisiin, että asian käsittelyssä olisi käytävissä riittävä oikeudellinen asiantuntemus.

2. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005. Ympäristönsuojelulakiin ehdotettua 18 §:n 2 momenttia sovellettaisiin vain, jos kysymys on lain voimaan tullessa olemassa olevasta käyttökuntoisesta jätevesijärjestelmästä tai jätevesijärjestelmän rakentamiseen on myönnetty rakennuslupa ennen lain voimaantuloa. Muutoksenhakuja ja

päätöksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä sovellettaisiin vain lain voimaantulon jälkeen tehtyihin hallintopäätöksiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 15 §:n 1 momentin johtolause, 16—18 §, 24 §:n 2 ja 3 momentti, 27 §:n 1 momentti, 31 §:n 2 ja 4 momentti, 38 §:n 3 momentti, 46 §:n 4 momentti, 51 §, 60 §:n 1 momentti, 62—64 §, 64 a §:n 2 momentti, 77 §:n otsikko, 78 §:n 3 momentti, 79 §:n 2 momentti, 84 §:n 2 momentti, 95 §:n otsikko, 96 §:n 1 ja 2 momentti, 98 §, 99 §:n 4 momentti, 101 §, 110 a §:n 4 momentti, 112 §:n 3 momentti ja 116 §:n 2 momentin 4 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 17 § osaksi laissa 586/2001, sekä 64 a §:n 2 momentti, 96 §:n 2 momentti ja 110 a §:n 4 momentti laissa 944/2002, sekä

lisätään 22 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi edellä mainitussa laissa 586/2001, uusi 4 momentti, 31:ään uusi 4 momentti, jolloin muutettu 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 34 §:ään uusi 3 momentti, 35 §:ään uusi 4 momentti, 40 §:ään uusi 2 momentti, 46 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 506/2002, uusi 5 momentti, 53 §:ään uusi 2 momentti, 77 §:ään uusi 2 momentti, 95 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, lakiin uusi 97 a §, 99 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 101 a § seuraavasti:

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla* laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista;

15 §

Aineet, valmisteet ja tuotteet

Jos polttoaineen, orgaanisia liuottimia sisältävän tuotteen tai ilmakehään haitallisesti

vaikuttavan aineen, valmisteen tai tuotteen käytöstä syntyy päästöjä, joista voidaan perustellusti arvioida aiheutuvan terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

16 §

Muut asetukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää Euroopan yhteisön asianomaisten säädösten tai Suomen kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi:

1) ympäristöluvan voimassaolosta, tarkistamisesta ja luvassa annettavista määräyksistä;

2) toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja asetuksessa säädettävälle viranomaiselle ympäristön pilaantumisen

vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytettävistä kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä toiminnassa vastaanotetuista jätteistä;

3) muista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, jotka rinnastuvat 11—15 §:ssä säädettyihin vaatimuksiin.

17 §

Poikkeuksen myöntäminen

Ympäristöministeriö voi myöntää poikkeuksen 11—16 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisesta siinä säädettyin perustein.

Poikkeus myönnetään hakemuksesta. Ennen poikkeuksen myöntämistä ympäristöministeriön on varattava alueelliselle ympäristökeskukselle, asianomaiselle kunnalle ja 92 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhteisölle tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Päätös on annettava tiedoksi siten kuin hallintolaissa (434 /2003) säädetään.

Yhteistoteutukseen liittyvästä poikkeuksesta säädetään 111 §:ssä.

18 §

Talousjätevedet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää vesikäymälän jätevesien ja muun talousjäteveden puhdistuslaitteista ja menetelmistä, umpikaivoista, näiden laitteiden käytöstä ja kunnossapidosta, imeytysalueesta ja lietteen poistamisesta ottaen erityisesti huomioon valtakunnalliset vesiensuojelun tavoitteet.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää valtioneuvoston asetuksessa säädetystä velvoitteesta kiinteistökohtaisen poikkeuksen enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan. Poikkeus voidaan myöntää, jos asetuksessa edellytetyt toimet kokonaisuutena arvioiden ovat kiinteistön jäteveden käsittelyvaatimusten noudattamiseksi kiinteistön haltijalle kohtuuttomat ja ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta on pidettävä vähäisenä.

22 §

Valvontaviranomaiset

Työvoima- ja elinkeinokeskus valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista siltä osin kuin on kyse yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tietyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 tarkoitettujen lakisäätteisten hoitovaatimusten noudattamisen valvonnasta. Valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Muut viranomaiset ja laitokset

Ajoneuvohallintokeskus, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus tai muu valtioneuvoston asetuksella säädetty viranomainen huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Ympäristöministeriön nimeämä 1 momentissa tarkoitettu tai muu asetuksen vaatimukset täyttävä laitos voi toimia 13 §:n 2 momentin mukaiseen tyyppihyväksyntään liittyvänä tarkastuslaitoksena tai muuna vastaavana laitoksena. Ministeriö voi peruuttaa nimeämisen, jos laitos ei täytä asetuksen vaatimuksia. Laitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin laitokselle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta.

27 §

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä

Alueelliset ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus ylläpitävät ympäristönsuo-

jelun tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

1) tämän lain mukaisista ympäristölupaviranomaisten ja valvontaviranomaisten päätöksistä;

2) lupiin ja ilmoituksiin liittyvistä raporteista ja tarkkailusta;

3) jätelain mukaiseen jätetiedostoon merkittävistä seikoista;

4) tämän lain täytäntöönpanon liittyvästä ympäristön tilan seurannasta ja tutkimuksista;

5) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytetyistä kemikaaleista, syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä vastaanotetuista jätteistä;

6) muista tämän lain täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista.

31 §

Toimivaltainen lupaviranomainen

Alueellinen ympäristökeskus ratkaisee muun kuin 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen, jos:

1) toiminnan ympäristövaikutukset kohdistuvat huomattavassa määrin toiminnan sijaintikuntaa laajemmalle alueelle tai asian ratkaiseminen alueellisessa ympäristökeskuksessa on muusta syystä perusteltua;

2) lupa on tarpeen 28 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella;

3) lupa on tarpeen yksinomaan 29 §:n nojalla; tai

4) lupa on tarpeen pilaantuneiden maainesten käsittelyyn.

Jos toimintoihin on haettava lupaa siten kuin 35 §:n 4 momentissa säädetään, eri toimintojen lupa-asian ratkaisee ympäristölupavirasto, jos yhdenkin toiminnan lupa-asian ratkaisu kuuluu sen toimivaltaan, ja muissa tapauksissa alueellinen ympäristökeskus, jos yhdenkin toiminnan lupa-asia kuuluu sen toimivaltaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista toiminnoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Lupaviranomaisen alueellinen toimivalta

Alueellinen ympäristökeskus ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa-asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnot sijaitsevat usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella.

35 §

Lupahakemus

Jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalla usealla ympäristöluvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätteenhuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

38 §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Kuulemisesta on muutoin voimassa, mitä hallintolaissa säädetään. Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 16 luvun 8 §:ssä säädetään.

40 §

Eri toimintojen lupien samanaikainen käsittely

Jos 35 §:n 4 momentissa tarkoitettuja toimintoja koskeva lupa-asia on pantu vireille eri lupahakemuksilla, hakemukset on käsiteltävä ja ratkaistava samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus.

46 §

Tarkkailumääräykset

Päätös 2 ja 3 momentissa tarkoitettuun ta-pauksessa on tehtävä noudattaen, mitä hallin-toilaissa säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa myönnettäessä tai muutettaessa. Päätöstä voidaan muuttaa viran puolesta tai luvanhal-tijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua val-vovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kär-sivän asianosaisen vaatimuksesta. Päätös an-netaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotet-tava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedot-tamisesta.

Lupaviranomaisen määräämän viranomai-sen 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea kirjallisesti oikaisua lupavi-ranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipanosta. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn lupaviranomaisen päätökseen hae-taan muutosta siten kuin 96 §:ssä säädetään.

51 §

Lupamääräyksen suhde asetuksen vähim-mäisvaatimukseen

Lupamääräys voi olla tämän lain tai jäte-lain nojalla annettuun valtioneuvoston ase-tukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuo-jelun vähimmäisvaatimusta ankarampi:

- 1) luvan myöntämisen edellytysten täyttä-miseksi;
- 2) asetuksella annetun ympäristön laatu-vaatimuksen turvaamiseksi;
- 3) vesien suojelemiseksi; tai
- 4) parhaan käyttökelpoisen tekniikan nou-dattamiseksi, jos Euroopan yhteisön säädök-sen täytäntöönpanemiseksi annetussa valtio-neuvoston asetuksessa näin säädetään.

53 §

Lupapäätöksen antaminen

Lupaa koskeva päätös annetaan julkipanon jälkeen ja sen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon silloin kun se on annetu.

Päätöksen antamisesta 1 momentin mukai-sesti ilmoitetaan ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustau-lulla. Julkipanoilmoituksessa on mainittava viranomaisen, asian laatu, päätöksen anta-mispäivä ja valitus aika. Ilmoitus on pidettävä päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustau-lulla vähintään sen ajan, jonka kuluessa pää-tökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Päätöksen on oltava saatavana ilmoituksessa mainittuna antamispäivänä.

60 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toi-minta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheutta-vasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan eri-tyisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan use-an kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille alueelliselle ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiallisesti ilmenee.

62 §

Poikkeukselliset tilanteet

Jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, ra-kennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheu-tuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteenmäärän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jäte-huollossa, on toiminnasta vastaavan tai jät-teen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta vii-pymättä valvontaviranomaiselle.

Jos muusta kuin 1 momentissa tarkoitetus-ta, toiminnasta riippumattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuu odottama-ton tilanne, jonka vuoksi lupamääräystä ei voida tilapäisesti noudattaa, toiminnanhar-joittajan on ilmoitettava asiasta valvontavi-ranomaiselle.

63 §

Kuuleminen

Edellä 60 ja 61 §:n mukaisen ilmoituksen vireilläolosta on ilmoitettava ja asianosaisia on kuultava siten kuin hallintolaissa säädetään, jos ilmoitettu toiminta saattaa olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin. Edellä 62 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen vireilläolosta on ilmoitettava ja asianosaisia kuultava vastaavasti, jos siihen on erityistä syytä.

64 §

Ilmoituksen käsittely

Viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös, jossa voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä toiminnasta aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä toiminnan järjestämiseen liittyvien jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämisestä. Viranomainen voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.

Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

Edellä 62 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa valvontaviranomainen voi määräämillään ehdoilla hyväksyä välttämättömän lyhytaikaisen poikkeamisen tähän lakiin tai jätelakiin perustuvasta velvollisuudesta. Poikkeamisesta ei saa aiheutua terveystahaitta tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Päätöksen poikkeamisesta tekee alueellinen ympäristökeskus, jos toiminnan lupasian käsittely kuuluu alueellisen ympäristökeskuksen tai ympäristölupaviraston toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tulee poikkeamisen jälkeen tarvittaessa saattaa asia vireille lupaviranomaisessa siten kuin 58 §:ssä säädetään lupamääräyksen muuttamisesta.

64 a §

Poikkeukselliset tilanteet eräissä polttolaitoksissa

Alueellinen ympäristökeskus voi ilmoituksen johdosta antaa päätöksen, jossa voidaan antaa ilmoituksen tehneen toiminnanharjoittajan toimintaa koskevia määräyksiä taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/80/EY velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ympäristökeskuksen tässä tarkoitetun toimivallan käyttämisestä.

77 §

Selvitysvelvollisuus ja puhdistustarpeen arviointi

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistustarpeen arvioinnissa on otettava huomioon pilaantuneen alueen, sen ympäristön tai pohjaveden nykyinen tai tuleva käyttö sekä pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta.

78 §

Maaperän puhdistaminen

Alueellinen ympäristökeskus tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa tarvittavia määräyksiä toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.

79 §

Puhdistamisesta määrääminen

Viranomainen voi 1 momentissa tarkoitetussa päätöksessä samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai aiheutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi. Jos puhdistaminen edellyttää maa-ainesten käsittelemistä pilaantuneella alueella, määräys annetaan noudattaen soveltuvin osin ympäristölupaa koskevia säännöksiä ja 13 luvun säännöksiä.

84 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Määräyksen antaa luvanvaraisen toiminnan osalta 31 §:n mukaan toimivaltainen lupaviranomainen tai se viranomainen, joka on 33 §:n nojalla myöntänyt toimintaa koskevan luvan. Muissa tapauksissa määräyksen antaa valvontaviranomainen.

95 §

Valvonnan järjestäminen

Alueellisen ympäristökeskuksen on tämän lain mukaisen valvonnan järjestämiseksi laadittava valvontasuunnitelma, jonka sisällöstä säädetään tarvittaessa ympäristöministeriön asetuksella.

Ympäristöministeriö voi tarvittaessa asetuksella tarkemmin säätää tämän lain edellyttämien tarkastusten suorittamisesta ja valvonnan järjestämisestä. Tämän lain nojalla muutoin annettavassa valtioneuvoston asetuksessa voidaan lisäksi säätää valvontaan liittyvistä toimista valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi.

Ympäristöministeriö voi antaa valvontaviranomaisille tarkempia yleisiä ohjeita tämän lain noudattamisen valvonnasta.

96 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Ympäristölupapäätöstä koskeva valituskirjelmä liitteineen on toimitettava päätöksen tehneelle viranomaiselle. Viranomaisen on lähetettävä tieto ympäristölupapäätöksestä ja tehdyistä valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle välittömästi valitusajan päättymisen jälkeen.

Ympäristöministeriön päätöksestä valitaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

97 a §

Muutoksenhaku eräissä tapauksissa

Tyyppihyväksyntää koskevasta viranomaisen päätöksestä valitetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, saa hakea oikaisua 24 §:n 3 momentissa tarkoitettun tarkastuslaitoksen tai muun vastaavan laitoksen päätökseen päätöksen teki-jältä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisuannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Päätökseen, jolla oikaisuvaatimus on hylätty, saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäyttölaissa säädetään.

98 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Ympäristölupapäätöstä koskevista valituksista on päätöksen antaneen viranomaisen tiedotettava kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan ilmoitustaulullaan ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Viranomaisen on lisäksi varattava luvanhakijalle ja niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille tilaisuus vastineen

antamiseen valituksen johdosta, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Tieto valituksesta vastineen antamista varten annetaan siten kuin hallintolaissa säädetään. Viranomaisen on samalla ilmoitettava, missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmät voidaan vastineen antamista varten varustaa ajassa toimittaa.

Päätöksen tehneen viranomaisen on toimitettava valitusasiakirjat, vastineet, muut päätösasiakirjat sekä tarvittaessa lausuntonsa Vaasan hallinto-oikeudelle viipymättä mutta kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa vastineen jättämiseksi varatun määräajan päättymisestä.

99 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Tämän lain mukaista hallintopakkoasiaa koskeva hallinto-oikeuden päätös annetaan tiedoksi todisteellisena tiedoksiantona siten kuin hallintolaissa säädetään.

101 §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikeus voidaan myöntää samoin edellytyksin enintään 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksesta on kuultava valvontaviranomaisia ja lupapäätökseen muutosta hakeneita.

Päätös on tämän jälkeen tehtävä viivytyksettä. Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös, jolla on myönnetty 1 momentissa tarkoitettu oikeus, on välittömästi toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle sekä muutosta hakeneille.

Viranomaisen voi määrätä, että 46, 64, 64 a, 78, 79, 82 ja 84–87 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

101 a §

Täytäntöönpanoasian käsittely muutoksenhakutuomioistuimessa

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 101 §:ssä tarkoitettua määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä.

Se, joka on valittanut ympäristölupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia 101 §:n 2 momentissa tarkoitettua ratkaisua kumottavaksi tai muutettavaksi ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Hallintolainkäyttölain 6 luvun säännöksiä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta ei sovelleta tämän lain mukaiseen muutoksenhakuun, siten että toiminta olisi aloitettavissa ilman lainvoimaista lupaa tai 101 §:ssä tarkoitettua määräystä. Jos lupasiassa on kysymys olemassa olevan toiminnan jatkamisesta, Vaasan hallinto-oikeus voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta kokonaan tai osittain noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

110 a §

Valtioneuvoston päätös ympäristönsuojeluvaatimuksista tietyllä toimialalla sekä sen suhde ympäristölupaan

Valtioneuvoston päätös on annettava tie-

doksi siten kuin hallintolaissa säädetään.

112 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Ministeriön päätös on annettava tiedoksi siten kuin hallintolaissa säädetään.

116 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tahallaan tai huolimattomuudesta

4) rikkoo 7—9 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 2 luvun nojalla annettua asetusta, 19 §:n nojalla annettuja kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä, laiminlyö 75, 76, 90, 103 tai 104 §:n

mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 111 §:n nojalla annettuun ministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 18 §:n 2 momenttia sovelletaan tämän lain voimaan tullessa olemassa olevaan käyttökuntoiseen jätevesijärjestelmään sekä sellaisiin rakentamattomiin järjestelmiin, joiden toteuttaminen on ratkaistu osana rakennuslupaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintoviranomaisen päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita muutoksenhakua ja päätöksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä.

2.

Laki**terveydensuojelulain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 89/2000, seuraavasti:

15 §

*Ilmoituksen käsittely ja ilmoitusvelvolliselle
annettavat määräykset*

veyshaittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä taikka, jos terveyshaittaa ei voida muutoin estää, kieltää toiminnan harjoittamisen kyseisessä paikassa.

Terveystoimintaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee siitä päätöksen. Terveystoimintaviranomainen voi päätöksessään toiminnanharjoittajaa kuultuaan antaa ter-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 200 .

3.

Laki**ympäristölupavirastoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristölupavirastoista 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain (87/2000) 3 §:n 3 momentti ja
lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

3 §

Ympäristölupavirastossa voi lisäksi olla määrääjäksi virkaan nimitettyjä ja sivutoimisia ympäristöneuvoksia tai esittelijöitä, jos asioiden lukumäärä, laatu tai muu erityinen syy sitä edellyttää. Esittelijä voidaan vireillä olevien asioiden määrästä johtuvasta erityisestä syystä määrätä toimimaan sivutoimisesti määrääjän ympäristöneuvoksena.

10 a §

Yhden ratkaisijan kokoonpano

Johtajan määräämä ympäristöneuvos ratkaisee asian, joka koskee:

1) vesilain 1 luvun 15 §:ään perustuvaa lupahakemusta, jos hakemuksen kohteena ole-

van hankkeen ympäristövaikutukset ovat muutoin hankkeen laajuus huomioon ottaen vähäiset;

2) vesilain 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta;

3) ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ilmoitusta.

Asia, johon on sovellettava vesilain 1 luvun 15 a tai 17 a §:ää tai 3—9 luvun säännöksiä, on kuitenkin aina ratkaistava 8 tai 10 §:n mukaisessa järjestyksessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa ratkaisijan tai esittelijän tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut. Ratkaisijana toimivalla ympäristöneuvoksella tulee olla asian laadun edellyttämä asiantuntemus.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kuu-
ta 200 .

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2004

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ympäristöministeri *Jan-Erik Enestam*

Rinnakkaistekstit

1.

Laki**ympäristönsuojelulain muuttamisesta**

muutetaan 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun ympäristönsuojelulain (86/2000) 3 §:n 1 momentin 2 kohta, 15 §:n 1 momentin johtolause, 16—18 §, 24 §:n 2 ja 3 momentti, 27 §:n 1 momentti, 31 §:n 2 ja 4 momentti, 38 §:n 3 momentti, 46 §:n 4 momentti, 51 §, 60 §:n 1 momentti, 62—64 §, 64 a §:n 2 momentti, 77 §:n otsikko, 78 §:n 3 momentti, 79 §:n 2 momentti, 84 §:n 2 momentti, 95 §:n otsikko, 96 §:n 1 ja 2 momentti, 98 §, 99 §:n 4 momentti, 101 §, 110 a §:n 4 momentti, 112 §:n 3 momentti ja 116 §:n 2 momentin 4 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 17 § osaksi laissa 586/2001, sekä 64 a §:n 2 momentti, 96 §:n 2 momentti ja 110 a §:n 4 momentti laissa 944/2002, sekä

lisätään 22 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi edellä mainitussa laissa 586/2001, uusi 4 momentti, 31:ään uusi 4 momentti, jolloin muutettu 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, 34 §:ään uusi 3 momentti, 35 §:ään uusi 4 momentti, 40 §:ään uusi 2 momentti, 46 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 506/2002, uusi 5 momentti, 53 §:ään uusi 2 momentti, 77 §:ään uusi 2 momentti, 95 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 ja 2 momentti siirtyvät 2 ja 3 momentiksi, lakiin uusi 97 a §, 99 §:ään uusi 5 momentti sekä lakiin uusi 101 a § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

2) *ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla* laitoksen perustamista tai käyttämistä taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista;

2) *ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla* laitoksen perustamista tai käyttämistä *sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa* taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista;

15 §

Aineet, valmisteet ja tuotteet

Jos polttoaineen tai ilmakehään haitalli-

15 §

*Aineet, valmisteet ja tuotteet*Jos polttoaineen, *orgaanisia liuottimia si-*

sesti vaikuttavan aineen, valmisteen tai tuotteen käytöstä syntyä päästöjä, joista voidaan perustellusti arvioida aiheutuvan terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, valtioneuvosto voi asetuksella säätää:

sältävän tuotteen tai ilmakehään haitallisesti vaikuttavan aineen, valmisteen tai tuotteen käytöstä syntyä päästöjä, joista voidaan perustellusti arvioida aiheutuvan terveyshaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, *valtioneuvoston asetuksella* voidaan säätää:

16 §

Muut asetukset

Valtioneuvosto voi lisäksi asetuksella säätää Euroopan yhteisön asianomaisten säädösten tai Suomen kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi ympäristöluvan voimassaolosta, tarkistamisesta ja luvassa annettavista määräyksistä tai edellä 11—15 §:ssä tarkoitettuihin rinnastettavista, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisista vaatimuksista.

17 §

Poikkeuksen myöntäminen

Ympäristöministeriö voi myöntää poikkeuksen 11—16 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisesta siinä säädetyin perustein.

Poikkeus myönnetään hakemuksesta. Ennen poikkeuksen myöntämistä ympäristöministeriön on varattava alueelliselle ympä-

16 §

Muut asetukset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää Euroopan yhteisön asianomaisten säädösten tai Suomen kansainvälisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi:

1) ympäristöluvan voimassaolosta, tarkistamisesta ja luvassa annettavista määräyksistä;

2) *toiminnanharjoittajan velvollisuudesta luovuttaa tietoja asetuksessa säädettävälle viranomaiselle ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytettävistä kemikaaleista, toiminnassa syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä toiminnassa vastaanotetuista jätteistä;*

3) *muista ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarpeellisista vaatimuksista, jotka rinnastuvat 11—15 §:ssä säädettyihin vaatimuksiin.*

17 §

Poikkeuksen myöntäminen

Ympäristöministeriö voi myöntää poikkeuksen 11—16 §:n nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen noudattamisesta siinä säädetyin perustein.

Poikkeus myönnetään hakemuksesta. Ennen poikkeuksen myöntämistä ympäristöministeriön on varattava alueelliselle ympäristökeskukselle, asianomaiselle kunnalle ja 92 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhteisölle tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Päätös on annettava tiedoksi siten kuin *hallintolaissa (434/2003)* säädetään.

Yhteistoteutukseen liittyvästä poikkeuksesta säädetään 111 §:ssä.

ristökeskukselle, asianomaiselle kunnalle ja 92 §:ssä tarkoitettulle rekisteröidylle yhteisölle tilaisuus tulla kuulluksi hakemuksen johdosta. Päätös on annettava tiedoksi siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annettussa laissa (232/1966) säädetään.

Yhteistoteutukseen liittyvästä poikkeuksesta säädetään 111 §:ssä.

18 §

Talousjätevedet

Ympäristöministeriö voi asetuksella sääntää vesikäymälän jätevesien ja muun talousjäteveden puhdistuslaitteista ja menetelmistä, umpikaivoista, näiden laitteiden käytöstä ja kunnossapidosta, imeytysalueesta ja lietteen poistamisesta ottaen erityisesti huomioon valtakunnalliset vesiensuojelun tavoitteet.

18 §

Talousjätevedet

Valtioneuvoston asetuksella voidaan sääntää vesikäymälän jätevesien ja muun talousjäteveden puhdistuslaitteista ja menetelmistä, umpikaivoista, näiden laitteiden käytöstä ja kunnossapidosta, imeytysalueesta ja lietteen poistamisesta ottaen erityisesti huomioon valtakunnalliset vesiensuojelun tavoitteet.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi hakemuksesta myöntää valtioneuvoston asetuksessa säädetystä velvoitteesta kiinteistökohtaisen poikkeuksen enintään viiden vuoden määräajaksi kerrallaan. Poikkeus voidaan myöntää, jos asetuksessa edellytetyt toimet kokonaisuutena arvioiden ovat kiinteistön jäteveden käsittelyvaatimusten noudattamiseksi kiinteistön haltijalle kohtuuttomat ja ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta on pidettävä vähäisenä.

22 §

Valvontaviranomaiset

Työvoima- ja elinkeinokeskus valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista siltä osin kuin on kyse yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmiä koskevista yhteisistä säännöistä ja tiettyistä viljelijöiden tukijärjestelmistä annettussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1782/2003 tarkoitettujen lakisäätöiden hoidon vaatimusten noudattamisen valvonnasta. Valvonnasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

24 §

Muut viranomaiset ja laitokset

Ajoneuvohallintokeskus huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Ympäristöministeriön nimeämä 1 momentissa tarkoitettu tai muu asetuksen vaatimukset täyttävä laitos voi toimia 13 §:n 2 momentin mukaiseen tyyppihyväksyntään liittyvänä tarkastuslaitoksena tai muuna vastaavana laitoksena. Ministeriö voi peruuttaa nimeämisen, jos laitos ei täytä asetuksen vaatimuksia. Asetuksella säädetään tarkemmin laitokselle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta.

Ajoneuvohallintokeskus, *Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus tai muu valtioneuvoston asetuksella säädettävä viranomainen* huolehtii 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta tyyppihyväksynnästä siten kuin siitä valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Ympäristöministeriön nimeämä 1 momentissa tarkoitettu tai muu asetuksen vaatimukset täyttävä laitos voi toimia 13 §:n 2 momentin mukaiseen tyyppihyväksyntään liittyvänä tarkastuslaitoksena tai muuna vastaavana laitoksena. Ministeriö voi peruuttaa nimeämisen, jos laitos ei täytä asetuksen vaatimuksia. *Laitoksen on tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettava, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999), sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), hallintolaissa ja kielilaissa (423/2003) säädetään. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin laitokselle asetettavista vaatimuksista ja niiden noudattamisen valvonnasta.*

27 §

Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä

Alueelliset ympäristökeskukset ja Suomen ympäristökeskus ylläpitävät ympäristönsuojelun tietojärjestelmää, joka sisältää tarpeelliset tiedot:

1) tämän lain mukaisista luvista ja ilmoituksista sekä ympäristönsuojelulainsäädännön voimaantulosta annetun lain (113/2000) mukaisista ilmoituksista;

2) lupiin liittyvistä raporteista ja tarkkailusta;

3) jätelain mukaiseen jätetiedostoon merkittävistä seikoista;

4) tämän lain täytäntöönpanon liittyvästä ympäristön tilan seurannasta ja tutkimuksista.

1) *tämän lain mukaisista ympäristölupa-
viranomaisten ja valvontaviranomaisten päätöksistä;*

2) *lupiin ja ilmoituksiin liittyvistä raporteista ja tarkkailusta;*

3) *jätelain mukaiseen jätetiedostoon merkittävistä seikoista;*

4) *tämän lain täytäntöönpanon liittyvästä ympäristön tilan seurannasta ja tutkimuksista;*

5) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa käytetyistä kemikaaleista, syntyvistä päästöistä ja jätteistä sekä vastaanotetuista jätteistä;

6) muista tämän lain täytäntöönpanon kannalta tarpeellisista seikoista.

31 §

Toimivaltainen lupaviranomainen

Alueellinen ympäristökeskus ratkaisee muun kuin 1 momentissa tarkoitetun lupahakemuksen, jos:

1) toiminnan ympäristövaikutukset kohdistuvat huomattavassa määrin toiminnan sijaintikuntaa laajemmalle alueelle tai asian ratkaiseminen alueellisessa ympäristökeskuksessa on muusta syystä perusteltua;

2) lupa on tarpeen 28 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella; tai

3) lupa on tarpeen 29 §:n nojalla.

1) toiminnan ympäristövaikutukset kohdistuvat huomattavassa määrin toiminnan sijaintikuntaa laajemmalle alueelle tai asian ratkaiseminen alueellisessa ympäristökeskuksessa on muusta syystä perusteltua;

2) lupa on tarpeen 28 §:n 2 momentin 1 kohdan perusteella;

3) lupa on tarpeen yksinomaan 29 §:n nojalla; tai

4) lupa on tarpeen pilaantuneiden maainesten käsittelyyn.

Jos toimintoihin on haettava lupaa siten kuin 35 §:n 4 momentissa säädetään, eri toimintojen lupa-asian ratkaisee ympäristölupavirasto, jos yhdenkin toiminnan lupa-asian ratkaisu kuuluu sen toimivaltaan, ja muissa tapauksissa alueellinen ympäristökeskus, jos yhdenkin toiminnan lupa-asia kuuluu sen toimivaltaan.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista toiminnoista säädetään tarkemmin asetuksella.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa ja 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista toiminnoista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

34 §

Lupaviranomaisen alueellinen toimivalta

Alueellinen ympäristökeskus ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen

toimivaltaan muutoin kuuluvan lupa-asian, jos toiminta sijaitsee tai toiminnot sijaitsevat usean ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueella.

35 §

Lupahakemus

Jos samalla toiminta-alueella sijaitsevalta usealla ympäristöluvanvaraisella toiminnalla on sellainen tekninen ja toiminnallinen yhteys, että niiden ympäristövaikutuksia tai jätehuoltoa on tarpeen tarkastella yhdessä, toimintoihin on haettava lupaa samanaikaisesti eri lupahakemuksilla tai yhteisesti yhdellä lupahakemuksella. Lupaa voidaan kuitenkin hakea erikseen, jos hakemuksen johdosta ei ole tarpeen muuttaa muita toimintoja koskevaa voimassa olevaa lupaa.

38 §

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Kuulemisesta ja asian vireilläolosta ilmoittamisesta on muutoin voimassa, mitä hallintomenettelylaissa (598/1982) ja tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 16 luvun 8 §:ssä säädetään.

Kuulemisesta on muutoin voimassa, mitä *hallintolaissa* säädetään. Tiedoksiantoon yhteisalueen järjestäytymättömälle osakaskunnalle sovelletaan, mitä vesilain 16 luvun 8 §:ssä säädetään.

40 §

Eri toimintojen lupien samanaikainen käsittely

Jos 35 §:n 4 momentissa tarkoitettuja toimintoja koskeva lupa-asia on pantu viireille eri lupahakemuksilla, hakemukset on käsiteltävä ja ratkaistava samanaikaisesti ottaen huomioon toimintojen muodostama kokonaisuus.

46 §

Tarkkailumääräykset

Päätös 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa on tehtävä noudattaen, mitä hallintomenettelylaissa säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa myönnettäessä tai muutettaessa. Päätöstä voidaan muuttaa viran puolesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siihen haetaan muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

Päätös 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa on tehtävä noudattaen, mitä *hallintolaissa* säädetään, jollei päätöstä tehdä lupaa myönnettäessä tai muutettaessa. Päätöstä voidaan muuttaa viran puolesta tai luvanhaltijan, valvontaviranomaisen, yleistä etua valvovan viranomaisen, kunnan tai haittaa kärsivän asianosaisen vaatimuksesta. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja *siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.*

Lupaviranomaisen määräämän viranomaisen 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan hakea kirjallisesti oikaisua lupaviranomaiselta 30 päivän kuluessa päätöksen julkipanosta. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn lupaviranomaisen päätökseen haetaan muutosta siten kuin 96 §:ssä säädetään.

51 §

Lupamääräyksen suhde asetuksen vähimmäisvaatimukseen

Lupamääräys voi olla tämän lain tai jätelain nojalla annettuun asetukseen sisältyvää yksilöityä ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimusta ankarampi:

- 1) luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi;
- 2) asetuksella annetun ympäristön laatuvaatimuksen turvaamiseksi; *tai*
- 3) vesien suojelemiseksi.

- 1) luvan myöntämisen edellytysten täyttämiseksi;
- 2) asetuksella annetun ympäristön laatuvaatimuksen turvaamiseksi;
- 3) vesien suojelemiseksi; *tai*
- 4) *parhaan käyttökelpoisen tekniikan noudattamiseksi, jos Euroopan yhteisön säädöksen täytäntöönpanemiseksi annetussa asetuksessa näin säädetään.*

53 §

Lupapäätöksen antaminen

Lupapäätös annetaan lupaviranomaisen

53 §

Lupapäätöksen antaminen

Lupaa koskeva päätös annetaan julkipa-

ilmoitustaululle asetettavassa kuulutuksessa mainittuna päivänä (*julkipano*), jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

non jälkeen ja sen katsotaan tulleen valituksen oikeutettujen tietoon silloin kun se on annettu.

Päätöksen antamisesta 1 momentin mukaisesti ilmoitetaan ennen sen antamispäivää päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla. Julkipanoilmoituksessa on mainittava viranomaisen, asian laatu, päätöksen antamispäivä ja valitusajankohta. Ilmoitus on pidettävä päätöksen tehneen viranomaisen ilmoitustaululla vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Päätöksen on oltava saatavana ilmoituksessa mainittuna antamispäivänä.

60 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille alueelliselle ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiassa ilmenee. *Jos toiminnasta on tehtävä terveysnsuojelulain (763/1994) 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus, ilmoituksen käsittelee kuitenkin kunnan terveysnsuojeluviranomainen.*

60 §

Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta

Toiminnanharjoittajan on tehtävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kirjallinen ilmoitus tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta, kuten rakentamisesta tai yleisötilaisuudesta, jos melun tai tärinän on syytä olettaa olevan erityisen häiritsevää. Jos hanke toteutetaan usean kunnan alueella, ilmoitus tehdään sille alueelliselle ympäristökeskukselle, jonka toimialueella melu tai tärinä pääasiassa ilmenee.

62 §

Poikkeukselliset tilanteet

Jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteenmäärän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai

62 §

Poikkeukselliset tilanteet

Jos onnettomuudesta, tuotantohäiriöstä, rakennelman tai laitteen purkamisesta tai muusta niihin rinnastettavasta syystä aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteenmäärän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä valvontaviranomaiselle. *Luvanvaraisen toiminnan osalta tarvittavat määräykset antaa asianomainen lupaviranomainen.*

jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä valvontaviranomaiselle.

Jos muusta kuin 1 momentissa tarkoitusta, toiminnasta riippumattomasta ja ennalta arvaamattomasta syystä aiheutuva odottamaton tilanne, jonka vuoksi lupaa tai lupamääräystä ei voida tilapäisesti noudattaa, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.

63 §

63 §

Kuuleminen

Kuuleminen

Tässä luvussa tarkoitetun ilmoituksen viireillääolosta on ilmoitettava ja asianosaisia on kuultava siten kuin hallintomenettelylaissa säädetään, jos ilmoitettu toiminta saattaa olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin.

Edellä 60 ja 61 §:n mukaisen ilmoituksen viireillääolosta on ilmoitettava ja asianosaisia on kuultava siten kuin hallintolaissa säädetään, jos ilmoitettu toiminta saattaa olennaisesti vaikuttaa yleisiin tai yksityisiin etuihin. Edellä 62 §:ssä tarkoitettujen ilmoituksen viireillääolosta on ilmoitettava ja asianosaisia kuultava vastaavasti, jos siihen on erityistä syytä.

64 §

64 §

Ilmoituksen käsittely

Ilmoituksen käsittely

Viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös, jossa voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämistä. Viranomainen voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. Edellä 62 §:n tarkoittamassa tilanteessa viranomainen voi määräämillään ehdoilla hyväksyä välttämättömän lyhytaikaisen poikkeamisen tähän lakiin tai jätelakiin perustuvasta velvollisuudesta.

Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

Viranomaisen on ilmoituksen johdosta annettava päätös, jossa voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä *toiminnasta aiheutuvan* ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, toiminnan tarkkailusta ja tiedottamisesta asukkaille sekä *toiminnan järjestämiseen liittyvien* jätelain mukaisten velvollisuuksien täyttämistä. Viranomainen voi kieltää tai keskeyttää muun kuin luvan nojalla harjoitetun toiminnan, jos yleiselle tai yksityiselle edulle aiheutuvia huomattavia haittoja ei voida määräyksillä riittävästi vähentää. *Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.*

Määräykset voidaan antaa tai toiminta kieltää, vaikka ilmoitusvelvollisuus olisi lyöty laimin.

Jos 60 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen käsittelee kunnan terveydensuojeluviranomainen, ilmoituksen käsittelyyn sovelletaan 1 ja 2 momentin lisäksi terveydensuojelulain säännöksiä. Ilmoituksen johdosta annettavat määräykset voidaan tällöin sisällyttää terveydensuojelulain mukaiseen päätökseen ja määräysten valvontaan sovelletaan terveydensuojelulakia. Muutoksenhakuun sovelletaan hallintolainkäytönlakia (586/1996).

Edellä 62 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa valvontaviranomainen voi määräämillään ehdoilla hyväksyä välttämättömän lyhytaikaisen poikkeamisen tähän lakiin tai jätelakiin perustuvasta velvollisuudesta. Poikkeamisesta ei saa aiheutua terveystaietta tai merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Päätöksen poikkeamisesta tekee alueellinen ympäristökeskus, jos toiminnan lupa-asian käsittely kuuluu alueellisen ympäristökeskuksen tai ympäristölupaviraston toimivaltaan. Valvontaviranomaisen tulee poikkeamisen jälkeen tarvittaessa saattaa asia vireille lupaviranomaisessa siten kuin 58 §:ssä säädetään lupamääräyksen muuttamisesta.

64 a §

Poikkeukselliset tilanteet eräissä polttolaitoksissa

Alueellinen ympäristökeskus voi ilmoituksen johdosta antaa ilmoituksen tehneen toiminnanharjoittajan toimintaa koskevia määräyksiä taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/80/EY velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ympäristökeskuksen tässä tarkoitetun toimivallan käyttämisestä.

Alueellinen ympäristökeskus voi ilmoituksen johdosta antaa päätöksen, jossa voidaan antaa ilmoituksen tehneen toiminnanharjoittajan toimintaa koskevia määräyksiä taikka kieltää tai keskeyttää toiminnan, jos se on tarpeen tiettyjen suurista polttolaitoksista ilmaan joutuvien epäpuhtauspäästöjen rajoittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/80/EY velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ympäristökeskuksen tässä tarkoitetun toimivallan käyttämisestä.

77 §

Selvitysvelvollisuus

77 §

Selvitysvelvollisuus ja puhdistustarpeen arviointi

Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistustarpeen arvioinnissa on otettava huomioon pilaantuneen alueen, sen ympäristön tai pohjaveden nykyinen tai tuleva

käyttö sekä pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta.

78 §

Maaperän puhdistaminen

Alueellinen ympäristökeskus tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa tarvittavia määräyksiä toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta.

Alueellinen ympäristökeskus tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Päätöksessä voidaan antaa tarvittavia määräyksiä toiminnan järjestämisestä ja valvonnasta. *Päätös annetaan julkipanon jälkeen ja siitä on tiedotettava siten kuin 53 ja 54 §:ssä säädetään ympäristölupapäätöksen antamisesta ja tiedottamisesta.*

79 §

Puhdistamisesta määrääminen

Jos puhdistaminen edellyttää maa-ainesten käsittelemistä pilaantuneella alueella, määräys annetaan noudattaen soveltuvien osin ympäristölupaa koskevia säännöksiä ja 13 luvun säännöksiä. Viranomaisen voi samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai aiheutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi.

Viranomaisen voi 1 momentissa tarkoitettussa päätöksessä samalla määrätä muista tarpeellisista toimista, joihin on ryhdyttävä ympäristön tilan palauttamiseksi ennalleen tai aiheutuneen haitan vähentämiseksi tai poistamiseksi. Jos puhdistaminen edellyttää maa-ainesten käsittelemistä pilaantuneella alueella, määräys annetaan noudattaen soveltuvien osin ympäristölupaa koskevia säännöksiä ja 13 luvun säännöksiä.

84 §

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Määräyksen antaa luvanvaraisen toiminnan osalta 31 §:n mukaan toimivaltainen viranomaisen tai muissa tapauksissa valvontaviranomaisen.

Määräyksen antaa luvanvaraisen toiminnan osalta 31 §:n mukaan toimivaltainen lupaviranomaisen tai se viranomaisen, joka on 33 §:n nojalla myöntänyt toimintaa koskevan luvan. Muissa tapauksissa määräyksen antaa valvontaviranomaisen.

95 §

Valvontaa koskevat tarkemmat säännökset

Ympäristöministeriö voi tarvittaessa asetuksella tarkemmin säätää tämän lain edellyttämien tarkastusten suorittamisesta ja valvonnan järjestämisestä.

Ympäristöministeriö voi antaa valvontaviranomaisille tarkempia yleisiä ohjeita tämän lain noudattamisen valvonnasta.

96 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valituskirjelmä liitteinen on toimitettava päätöksen tehneelle viranomaiselle.

Ympäristöministeriön päätöksestä valitaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Ajoneuvohallintokeskuksen tyyppihyväksyntää koskevasta päätöksestä valitetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.*

95 §

Valvonnan järjestäminen

Alueellisen ympäristökeskuksen on tämän lain mukaisen valvonnan järjestämiseksi laadittava valvontasuunnitelma, jonka sisällöstä säädetään tarvittaessa ympäristöministeriön asetuksella.

Ympäristöministeriö voi tarvittaessa asetuksella tarkemmin säätää tämän lain edellyttämien tarkastusten suorittamisesta ja valvonnan järjestämisestä. *Tämän lain nojalla muutoin annettavassa valtioneuvoston asetuksessa voidaan lisäksi säätää valvontaan liittyvistä toimista valvonnan tehokkuuden turvaamiseksi.*

Ympäristöministeriö voi antaa valvontaviranomaisille tarkempia yleisiä ohjeita tämän lain noudattamisen valvonnasta.

96 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. *Ympäristölupapäätöstä koskeva valituskirjelmä liitteinen on toimitettava päätöksen tehneelle viranomaiselle. Viranomaisen on lähetettävä tieto ympäristölupapäätöksestä ja tehdyistä valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle välittömästi valitusajan päättymisen jälkeen.*

Ympäristöministeriön päätöksestä valitaan korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

97 a §

Muutoksenhaku eräissä tapauksissa

Tyyppihyväksyntää koskevasta viranomaisen päätöksestä valitetaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, saa hakea oikaisua 24 §:n 3 momentissa tarkoitettun tarkastuslaitoksen tai muun vastaavan laitoksen päätökseen päätöksen tekijältä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje. Päätökseen, jolla oikaisuvaatimus on hylätty, saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin muutoksenhausta hallintolainkäytölaissa säädetään.

98 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen, alueellisen ympäristökeskuksen ja ympäristölupaviraston päätökseen liittyvät valitusasiakirjat on pidettävä asianomaisissa kunnissa nähtävinä vähintään 30 päivän ajan valitusajan päättymisestä. Viranomaisen on annettava tieto valituksesta vastineen antamista varten asianosaisille ja yleistä etua valvoville viranomaisille siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Viranomaisen on samalla ilmoitettava, missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmät voidaan vastineen antamista varten varatussa ajassa toimittaa.

Päätöksen tehneen viranomaisen on toimitettava valitusasiakirjat, vastineet, lausuntonsa niistä ja muut asiakirjat Vaasan hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa vastineen jättämiselle varatun määräajan päättymisestä.

98 §

Kuuleminen valituksen johdosta

Ympäristölupapäätöstä koskevista valituksista on päätöksen antaneen viranomaisen tiedotettava kuuluttamalla vähintään 14 päivän ajan ilmoitustaulullaan ja asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Valitusasiakirjat on pidettävä nähtävillä asianomaisissa kunnissa kuulutusajan. Viranomaisen on lisäksi varattava luvanhakijalle, niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä yleistä etua valvoville viranomaisille tilaisuus vastineen antamiseen valituksen johdosta, jollei tämä ole ilmeisen tarpeetonta. Tieto valituksesta vastineen antamista varten annetaan siten kuin hallintolainkäytölaissa säädetään. Viranomaisen on samalla ilmoitettava, missä valitusasiakirjat ovat nähtävillä sekä minne vastinekirjelmät voidaan vastineen antamista varten varatussa ajassa toimittaa.

Päätöksen tehneen viranomaisen on toimitettava valitusasiakirjat, vastineet, muut päätösasiakirjat sekä tarvittaessa lausuntonsa Vaasan hallinto-oikeudelle viipymättä, mutta kuitenkin viimeistään 30 päivän kuluessa vastineen jättämiselle varatun määräajan päättymisestä.

99 §

Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

Tämän lain mukaista hallintopakkoasiaa

Tämän lain mukaista hallintopakkoasiaa

koskeva hallinto-oikeuden päätös annetaan tiedoksi erityistiedoksiantona siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

koskeva hallinto-oikeuden päätös annetaan tiedoksi *todisteellisena tiedoksiantona* siten kuin *hallintolaissa* säädetään.

101 §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Lupaviranomainen voi luvan hakijan pyynnöstä määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. Määräys voidaan antaa vain perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Viranomaisella voi määrätä, että 64, 78, 79, 82 ja 84–87 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava. *Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.*

Hallintolainkäyttölain 6 luvun säännöksiä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta ei sovelleta tämän lain mukaiseen muutoksenhakuun. Jos lupa-asiassa on kysymys olemassa olevan toiminnan jatka-

101 §

Päätöksen täytäntöönpano muutoksenhausta huolimatta

Lupaviranomainen voi *perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi*, luvan hakijan pyynnöstä *lupapäätöksessä* määrätä, että toiminta voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalle. Vaatimus vakuuden asettamisesta ei koske valtiota tai sen laitosta eikä kuntaa tai kuntayhtymää. *Lupaviranomainen voi tarvittaessa määrätä täytäntöönpanon lupapäätöstä suppeammaksi sekä määrätä täytäntöönpanon aloitusajankohdasta.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikeus voidaan myöntää samoin edellytyksin enintään 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksesta on kuultava valvontaviranomaisia ja lupapäätökseen muutosta hakevia. Päätös on tämän jälkeen tehtävä viivytyksettä. Päätökseen haetaan muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Päätös, jolla on myönnetty 1 momentissa tarkoitettu oikeus, on välittömästi toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle sekä muutosta hakeneille.

Viranomaisella voi määrätä, että 46, 64, 64 a, 78, 79, 82 ja 84–87 §:ssä tarkoitettua määräystä tai päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava.

misesta, Vaasan hallinto-oikeus voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta kokonaan tai osittain noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

101 a §

Täytäntöönpanoasian käsittely muutoksenhakutuomioistuimessa

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 101 §:ssä tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen pääasian yhteydessä.

Se, joka on valittanut ympäristölupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia 101 §:n 2 momentissa tarkoitettua ratkaisua kumottavaksi tai muutettavaksi ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään.

Hallintolainkäyttölain 6 luvun säännöksiä lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpanosta ei sovelleta tämän lain mukaiseen muutoksenhakuun, siten että toiminta olisi aloitettavissa ilman lainvoimaista lupaa tai 101 §:ssä tarkoitettua määräystä. Jos lupa-asiassa on kysymys olemassa olevan toiminnan jatkamisesta, Vaasan hallinto-oikeus voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta kokonaan tai osittain noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää.

110 a §

Valtioneuvoston päätös ympäristönsuojeluvaatimuksista tietyllä toimialalla sekä sen suhde ympäristölupa

Valtioneuvoston päätös on annettava tiedoksi siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetuissa laissa säädetään.

Valtioneuvoston päätös on annettava tiedoksi siten kuin *hallintolaissa* säädetään.

112 §

Kuuleminen ja tiedottaminen yhteistoteutuksesta

Ministeriön päätös on annettava tiedoksi siten kuin tiedoksiannosta hallintoasioissa annetussa laissa säädetään.

Ministeriön päätös on annettava tiedoksi siten kuin *hallintolaisissa* säädetään.

116 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tahallaan tai huolimattomuudesta

4) rikkoo 7—9 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 2 luvun nojalla annettua asetusta, laiminlyö 75, 76, 90, 103 tai 104 §:n mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 111 §:n nojalla annettuun ministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,

4) rikkoo 7—9 §:ssä tarkoitettua kieltoa, 2 luvun nojalla annettua asetusta, *19 §:n nojalla annettuja kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä*, laiminlyö 75, 76, 90, 103 tai 104 §:n mukaisen velvollisuutensa tai rikkoo 111 §:n nojalla annettuun ministeriön päätökseen sisältyviä ehtoja,

on tuomittava, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta, *ympäristönsuojelulain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain 18 §:n 2 momenttia sovelletaan tämän lain voimaan tullessa olemassa olevaan käyttökuntoiseen jätevesijärjestelmään sekä sellaisiin rakentamattomiin järjestelmiin, joiden toteuttaminen on ratkaistu osana rakennuslupaa ennen tämän lain voimaantuloa.

Ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintoviranomaisen päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita muutoksenhakua ja päätöksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä.

2.

Laki**terveydensuojelulain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä elokuuta 1994 annetun terveydensuojelulain (763/1994) 15 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 89/2000, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 §

Ilmoituksen käsittely ja ilmoitusvelvolliselle annettavat määräykset

Terveydensuojeluviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee siitä päätöksen. Terveystensuojeluviranomainen voi päätöksessään toiminnanharjoittajaa kuultuaan antaa terveyshaittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä taikka, jos terveyshaittaa ei voida muutoin estää, kieltää toiminnan harjoittamisen kyseisessä paikassa. *Ilmoitusta koskevan asian yhteydessä kunnan terveydensuojeluviranomainen käsittelee tarvittaessa ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisen ilmoituksen ja antaa tarvittaessa määräyksiä siten kuin ympäristönsuojelulain 64 §:ssä säädetään.*

Ehdotus

15 §

Ilmoituksen käsittely ja ilmoitusvelvolliselle annettavat määräykset

Terveydensuojeluviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee siitä päätöksen. Terveystensuojeluviranomainen voi päätöksessään toiminnanharjoittajaa kuultuaan antaa terveyshaittojen ehkäisemiseksi tarpeellisia määräyksiä taikka, jos terveyshaittaa ei voida muutoin estää, kieltää toiminnan harjoittamisen kyseisessä paikassa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .

3.

Laki**ympäristölupavirastoista annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ympäristölupavirastoista 4 päivänä helmikuuta 2000 annetun lain (87/2000) 3 §:n
 3 momentti ja
lisätään lakiin uusi 10 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Virat ja virkamiehet

Ympäristölupavirastossa voi lisäksi olla määrääjäksi virkaan nimitettyjä ja sivutoimisia ympäristöneuvoksia tai esittelijöitä, jos asioiden lukumäärä, laatu tai muu erityinen syy sitä edellyttää.

Ympäristölupavirastossa voi lisäksi olla määrääjäksi virkaan nimitettyjä ja sivutoimisia ympäristöneuvoksia tai esittelijöitä, jos asioiden lukumäärä, laatu tai muu erityinen syy sitä edellyttää. *Esittelijä voidaan vireillä olevien asioiden määrästä johtuvasta erityisestä syystä määrätä toimimaan sivutoimisesti määrääjän ympäristöneuvoksenä.*

10 a §

Yhden ratkaisijan kokoonpano

Johtajan määräämä ympäristöneuvos ratkaisee asian, joka koskee:

1) vesilain 1 luvun 15 §:ään perustuvaa lupahakemusta, jos hakemuksen kohteena olevan hankkeen ympäristövaikutukset ovat muutoin hankkeen laajuus huomioon ottaen vähäiset;

2) vesilain 2 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua hanketta;

3) ympäristönsuojelulaissa tarkoitettua ilmoitusta.

Asia, johon on sovellettava vesilain 1 luvun 15 a tai 17 a §:ää tai 3—9 luvun säännöksiä, on kuitenkin aina ratkaistava 8 tai 10 §:n mukaisessa järjestyksessä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuissa asi-

oissa ratkaisijan tai esittelijän tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut. Ratkaisijana toimivalla ympäristöneuvoksella tulee olla asian laadun edellyttämä asiantuntemus.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 200 .*